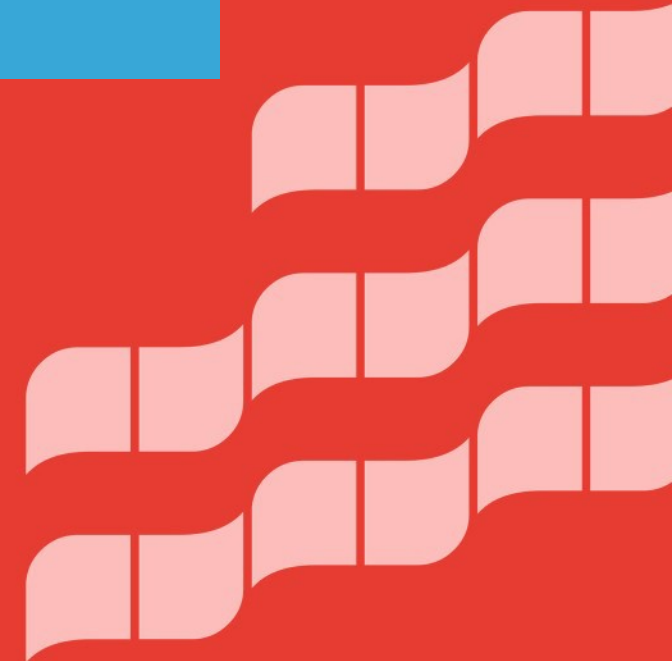

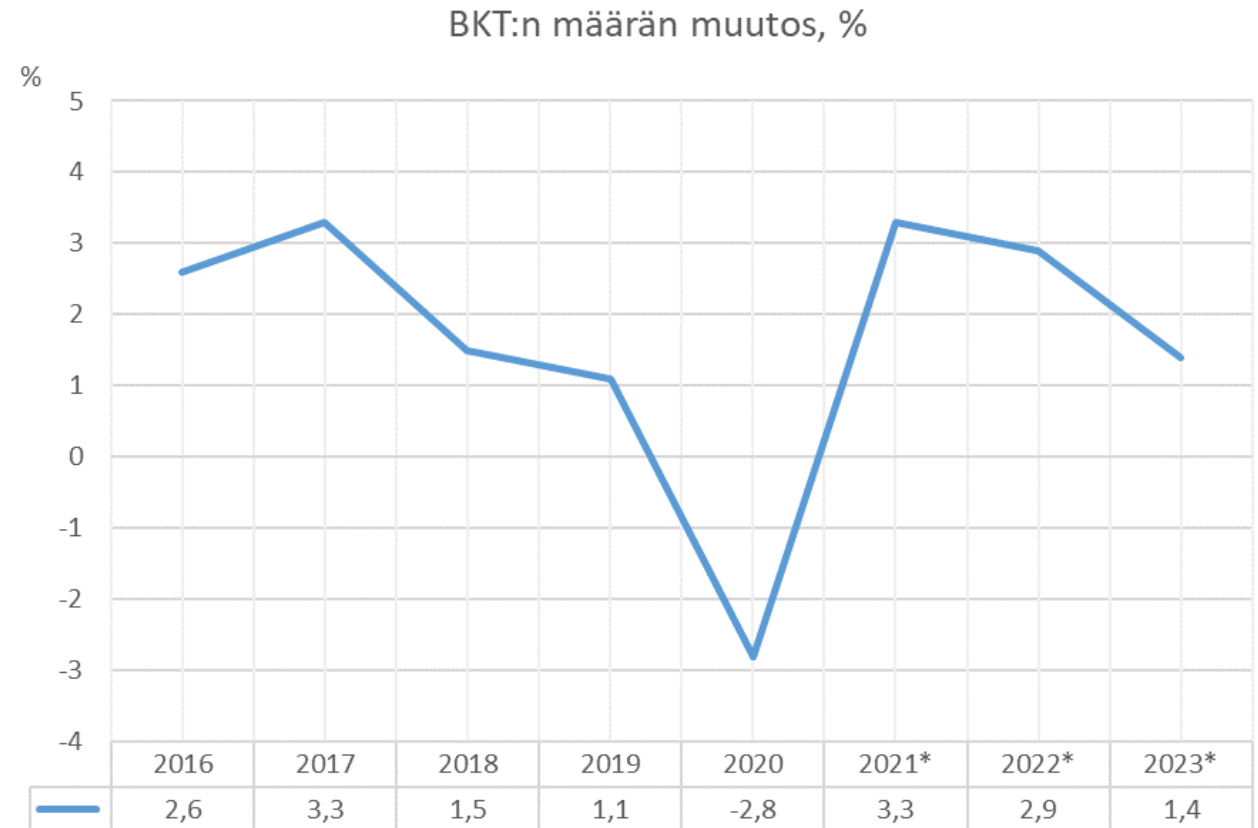
Tampereen kaupungin toiminnan ja talouden katsaus 8/2021

Kaupunginhallitus 11.10.2021

Suomen talouden vire

- Koronapandemia johti syvään maailmantalouden taantumiaan.
- Valtiovarainministeriön taloudellisen katsauksen mukaan talouden toipuminen covid-19-epidemiasta on ollut nopeaa kuluvan vuoden keväästä alkaen. Talouden elpyminen jatkuu syksyllä varsinkin niillä toimialoilla, joita rajoitukset vielä tällä hetkellä koskevat. Sen seurauksena talouskasvu pysyy edelleen vahvana loppuvuonna ja jatkuu v. 2022.
- Työllisyyden kasvu on vuoden ensimmäisellä puoliskolla nopeutunut merkittävästi. Talouden elpyminen lisää työllisten määrää vuosina 2022 ja 2023, varsinkin palvelutoimialoilla.
- Julkisen talouden alijäämä pienenee tänä ja ensi vuonna voimakkaasti, kun talouden toipuminen ja nopea työllisyyskasvu lisäävät verotuloja ja pienentävät työttömyysmenoja. Myös covid-19-epidemiaan liittyvän rahankäytön ja tukitarpeen väistyminen vahvistavat julkista taloutta. Talouden väliaikainen elpyminen ei kuitenkaan poista rakenteellista julkisen talouden epätasapainoa.

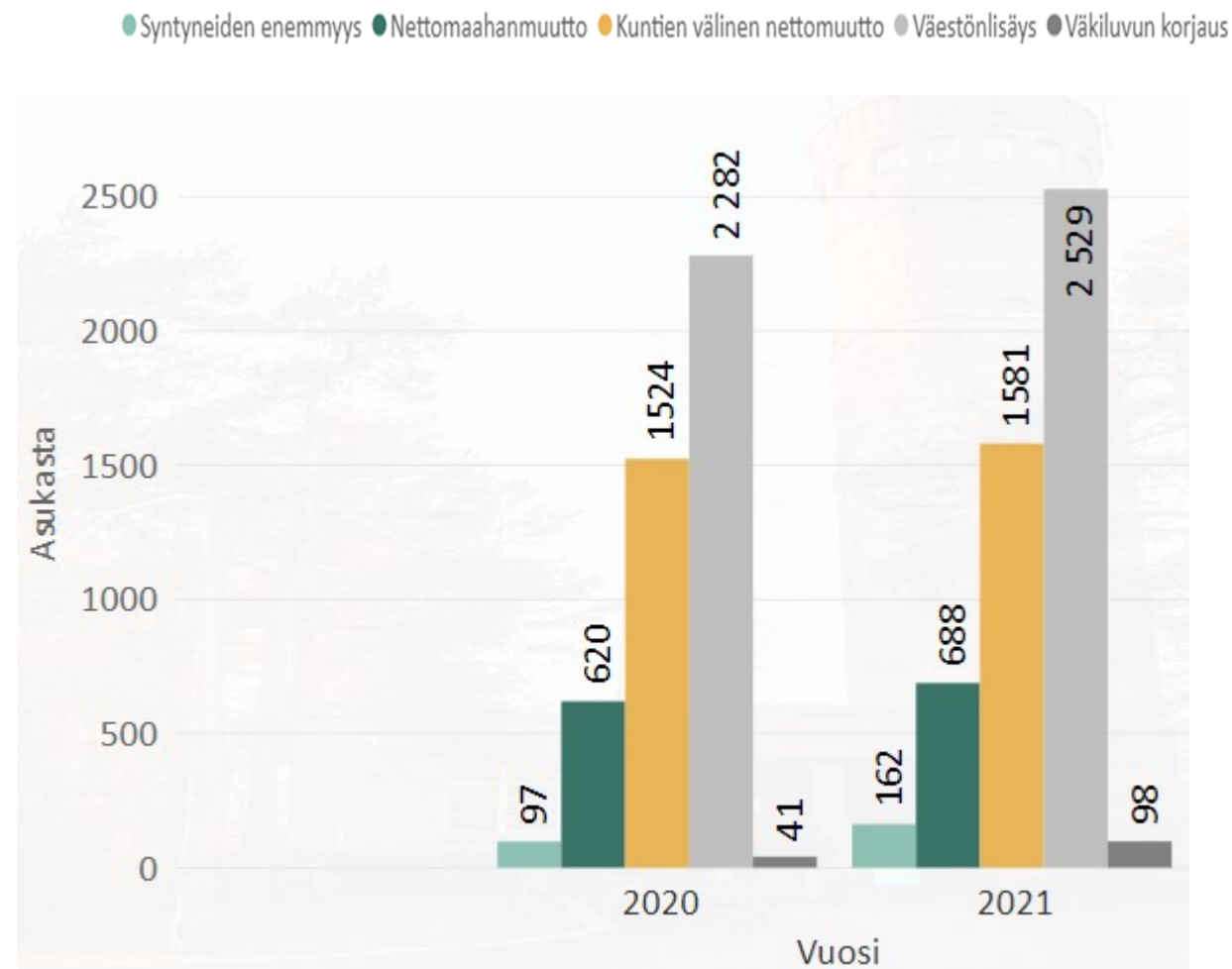

Lähde: Tilastokeskus, *Taloudellinen katsaus syksy 2021, Valtiovarainministeriö

Väestönkasvu ja sen rakenne

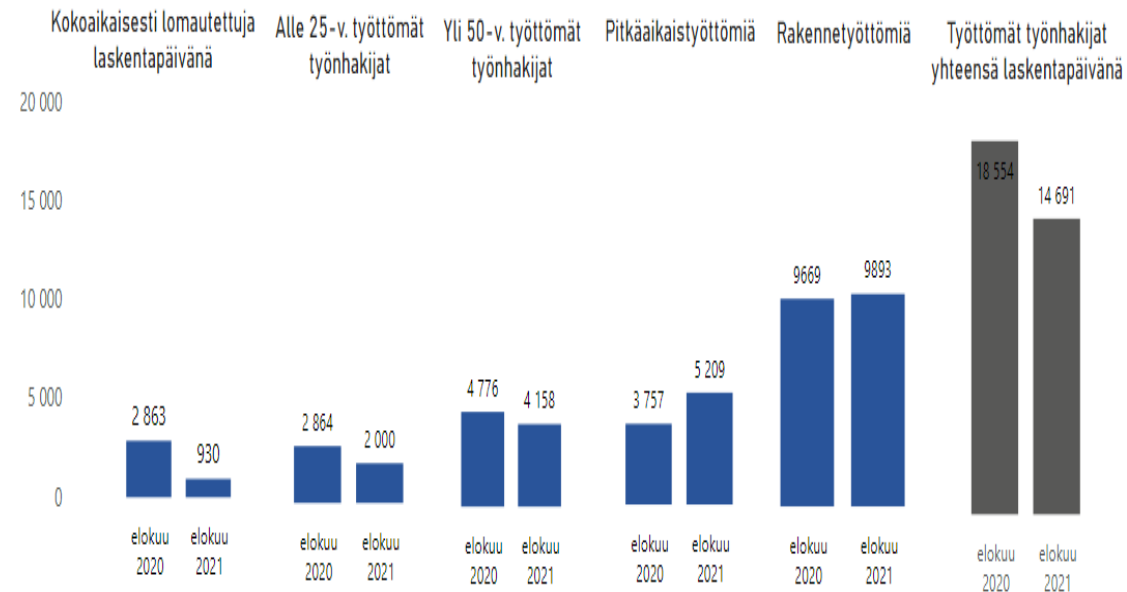
ennakkotieto, elokuu

- Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan Tampereella oli elokuun lopussa 243 538 asukasta.
- Alkuvuoden aikana Tampereen väestö on kasvanut 2 529 asukkaalla, mikä on lähes 250 asukasta enemmän kuin edellisvuonna vastaavana aikana.
- Elokuun loppuun mennessä Tampere on saanut muuttovoittoa kuntien välisessä muutossa 1 581 asukasta, mikä on 57 asukasta enemmän viime vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna.
- Maahanmuuton osalta muuttovoittoa saatiin lähes 70 asukasta enemmän edellisvuoden elokuun tilanteeseen verrattuna, yhteensä maahanmuuttovoittoa saatiin 688 asukasta.
- Syntyneiden enemmitys, 162 asukasta, oli edellisvuotta selvästi enemmän.

Työllisyys

- Kuluvan vuoden elokuussa työttömien määrä oli 14 691, mikä on 3 863 työtöntä vähemmän kuin edellisvuoden vastaavana ajankohtana. Elokuun 2021 työttömänä oli 12,3 % työvoimasta. Työttömyysaste lähentyi koronaa edeltänyttä tilannetta, mutta ei vielä saavuttanut sitä (8/2019: 11,3 %). Koko maan työttömyysaste oli 10,7 % elokuussa.
- Elokuussa 2021 nuorisotyöttömiä, yli 50-vuotiaita työttömiä sekä lomautettuja oli vuodentakaista vähemmän. Kokoaikaisesti lomautettujen määrä (930 hlöä) vähentyi elokuussa vuodentakaiseen tilanteeseen verrattuna yli 1 990 lomautetulla.
- Pitkäaikaistyöttömien määrää kääntyi viimein laskuun. Elokuussa pitkäaikaistyöttömiä oli 5 209 henkilöä, kun heinäkuussa määrä oli 5 413.
- Uusien avautuneiden työpaikkojen määrä (8 345) on kasvanut hyvin selvästi vuoden 2020 elokuuhun verrattuna (+4 949 työpaikkaa).

Kaupungin tilikauden tulos

Miljoonaa euroa	Tot. 2020 1-8	Tot. 2021 1-8	TP 2020	VS 2021	TP 2021 Enn.	TP Enn 21 / VS 21	Muutos
Toimintatuotot	275,8	335,1	451,3	501,1	517,9	16,8	66,6
Valmistus omaan käyttöön	4,5	4,6	6,0	5,2	5,2	0,0	-0,9
Toimintakulut	-1 108,7	-1 219,9	-1 743,3	-1 838,1	-1 878,3	-40,2	-135,0
Toimintakate	-828,5	-880,2	-1 285,9	-1 331,8	-1 355,2	-23,4	-69,3
Verotulot	677,2	756,5	1 035,3	1 058,7	1 101,0	42,3	65,7
Valtionosuudet	242,2	237,4	394,6	354,5	359,4	5,0	-35,1
Rahoitustuotot ja -kulut	17,2	11,4	25,5	15,4	17,2	1,8	-8,2
Vuosikate	108,1	125,1	169,4	96,7	122,4	25,7	-47,0
Poistot ja arvonalentumiset	-69,5	-70,2	-105,9	-114,7	-109,2	5,5	-3,4
Satunnaiset erät	0,3	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	-0,3
Tilikauden tulos	38,9	54,8	63,8	-18,0	13,2	31,2	-50,7
Tilinpäätössiirrot	1,1	1,1	2,0	2,1	2,1	0,0	0,1
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	40,0	56,0	65,8	-15,9	15,2	31,2	-50,6

**Tilikauden
tulosennuste**
13,2 miljoonaa euroa

**Ennustettu
nettomenojen muutos**
+5,4 prosenttia

**Ennustettu
verorahoituksen
muutos**
+2,1 prosenttia

Keskeiset nostot tilinpäätösennusteesta

- Tulosennuste on 13,2 miljoonaa euroa ylijäämäinen, mikä on 31,2 miljoonaa euroa vuosisuunnitelmaa parempi.
- Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan 23,4 miljoonaa euroa vuosisuunnitelmaa heikompana. Toimintatulojen ennustetaan ylittyvän 16,8 miljoonalla eurolla ja toimintamenojen ylittyvän 40,2 miljoonalla eurolla.
- Merkittävimmät poikkeamat vuosisuunnitelmaan nähden ovat Sosiaali- ja terveyslautakunnan 30,9 miljoonan euron, Joukkoliikennelautakunnan 8,0 miljoonan euron ja Sivistys- ja kulttuurilautakunnan 5,7 miljoonan euron toimintakatteen ylitysennusteet. Asunto- ja kiinteistölautakunnan toimintakatteen ennustetaan toteutuvan 19,0 miljoonaa euroa budjetoitua parempana.
- Koronan aiheuttamat poikkeamat, lastensuojelun, vammaispalvelujen ja päihde- ja mielenterveyspalvelujen sekä ikäihmisten palvelujen ostojen sekä vastaanottopalvelujen lääke ja hoitotarvikekustannusten kasvu selittävät pääosan Sosiaali- ja terveyslautakunnan toimintakatteen ylityksestä.
- Koronapandemia vaikuttaa merkittävästi tuloihin ja menoihin. Valtiontukien ja säästöjen arvioidaan olevan 46,8 miljoonaa euroa ja koronan aiheuttamien kustannusten ja tulomenetysten 66,1 miljoonaa euroa.
- Nettomenojen kasvun ennustetaan olevan 69,3 miljoonaa euroa (5,4 %).
- Verorahoituksen osalta ennustetaan 47,3 miljoonaa euroa budjetoitua parempaa toteumaa. Verotuloihin arvioidaan 6,3 prosentin (65,7 miljoonan euron) kasvu. Valtionosuudet laskevat 8,9 prosenttia (35,1 miljoonaa euroa).
- Ulkoisten nettoinvestointien toteumaksi ennustetaan 256,7 miljoonaa euroa, mikä alittaa vuosisuunnitelman 35,0 miljoonalla eurolla. Investointien tulosrahoitusprosentti on 48 %

- tulojen alitus / menojen ylitys

+ tulojen ylitys / menojen alitus

Vuoden 2021 tilinpäätösennusteen tulot ja menot sekä erot vuosisuunnitelmaan tiliryhmittäin, M€

TAMPERE.
FINLAND

TP-ennuste 2021: Tulot 2012,5 M€

TP-ennuste 2021: Menot* 1999,3 M€

Vuosi-
suunnitelma
2021 Tulos
-18,0 M€

	Ero
Verotulot	42,3
Valtionosuudet	5,0
Toimintatulot	16,8
Rahoitustulot	1,8
Yht.	65,9

	Ero
Toimintamenot	-40,2
Rahoitusmenot	0,0
Poistot	5,5
Yht.	-34,7

Tulosennuste on 31,2 M€
vuosisuunnitelmaa parempi

TP-ENNUSTE
2021
Tulos 13,2M€

*Toimintamenoista on vähennetty valmistus omaan käyttöön erät.

892,0 Kunnallisvero 17,3

359,4 Valtionosuudet 5,0

217,5 Myyntituotot -11,8

114,0 Yhteisövero 22,0

95,1 Maksutuotot -2,7

95,0 Kiinteistövero 3,0

79,9 Vuokratulot -0,3

70,8 Muut toimintatuotot 14,1

54,6 Tuet ja avustukset 17,6

34,2 Rahoitustuotot 1,8

-31,7 Palvelujen ostot 941,2

-0,5 Henkilöstökulut 662,6

5,5 Poistot 109,2

-4,5 Avustukset 103,7

3,2 Vuokratulot 93,8

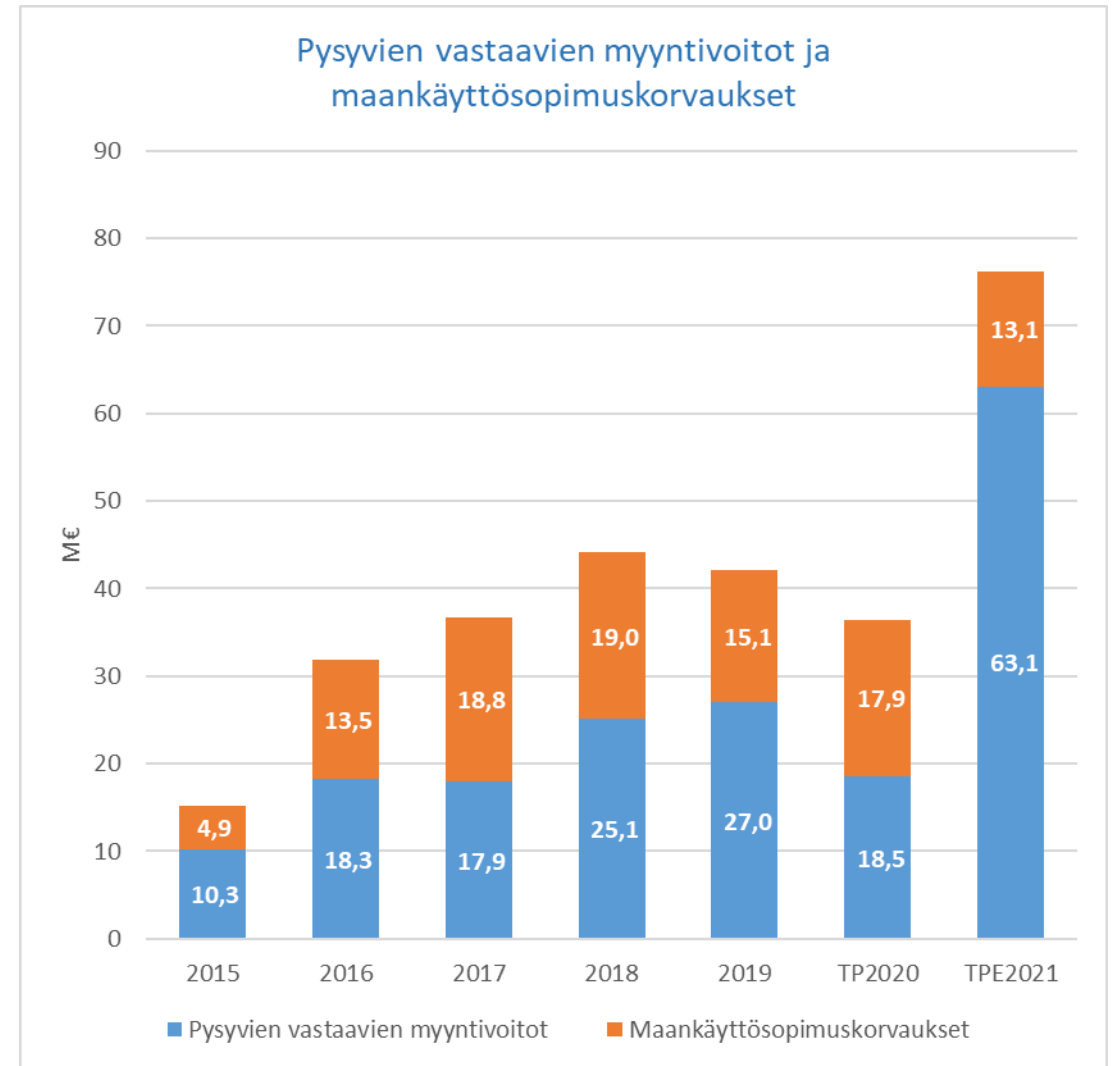
-4,3 Aineet, tarvikkeet, tavarat 63,7

0,0 Rahoituskulut 16,9

-2,4 Muut toimintakulut 8,2

Pysyvien vastaavien myyntivoitot ja maankäyttösopimuskorvaukset

- Omaisuuden myyntituloja arvioidaan saatavan 99,2 M€, josta maanmyynti n. 34,8 M€ ja rakennukset 64,3 M€ (myyntivoitot 63,1 M€).
- Suurimmat kohteet: Sote-kiinteistöt (30 M€), Tammelan Stadionin tontit (15 M€), Teivon tontit (6,4 m€) ja Ranta-Tampellan viimeinen erä (4,7 M€).
- Maankäyttösopimuksia arvioidaan tuloutettavan 13,1 milj. euroa.

Poikkeamat vuosisuunnitelmaan, palvelualueet

Miljoonaa euroa	Vuosi- suunnitelma 2021	Tilinpäätös- ennuste 2021	Ero
PALVELUALUEET			
Sivistyspalvelujen palvelualue			
Sivistys- ja kulttuurilautakunta	-398,3	-404,0	-5,7
Sosiaali- ja terveysterveysten palvelualue			
Sosiaali- ja terveysterveysten lautakunta	-833,1	-864,0	-30,9
Elinvoiman ja kilpailukykyyn palvelualue			
Elinvoima- ja osaamislautakunta	-94,6	-96,6	-2,0
Asunto- ja kiinteistölaikunta	164,9	183,8	19,0
Kaupunkiympäristön palvelualue			
Yhdyskuntalautakunta	-35,5	-36,3	-0,9
Joukkoliikennelaikunta	-18,9	-26,9	-8,0

Merkittävimmät poikkeamat

vuosisuunnitelmaan, palvelualueet 1/2

- **Sivistys- ja kulttuurilautakunta (-5,7 M€):** Toimintatuottojen ennuste on 3,1 miljoonaa euroa ja toimintakulujen 2,6 miljoonaa euroa vuosisuunnitelmaa suurempi. Koronapandemian aiheuttamat kulttuuri- ja liikuntapaikkojen sulut sekä rajoitetut kävijämäärät ovat romahduttaneet alkuvuoden tuottojen toteutuman. Toimintakulujen ylitys aiheutuu varhaiskasvatuksen henkilöstökuluista sekä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelujen ostoista. Koronapandemian aiheuttama poikkeustilanne on vaikuttanut osaltaan menojen ylityksiin.
- **Sosiaali- ja terveyslautakunta (-30,9 M€):** Toimintatuottojen ennuste on 15,4 miljoonaa euroa ja toimintakulujen 46,3 miljoonaa euroa vuosisuunnitelmaa suurempi. Koronapandemian aiheuttamien välittömien kustannusten arvio on 28,9 miljoonaa euroa, johon on ennustettu 12,6 milj. euron valtionavustus. Koronan suurimmat talousvaikutukset aiheutuvat koronatestauksesta, massarokotusten järjestämisestä ja suojarahustekustannuksista. Koronan aiheuttamien poikkeamien lisäksi suurimmat ylitykset vuosisuunnitelmaan on lastensuojelun, vammaispalvelujen, päihde- ja mielenterveyspalvelujen sekä ikäihmisten palvelujen ostoissa sekä vastaanottopalvelujen lääke ja hoitotarvikekustannuksissa.

Merkittävimmät poikkeamat vuosisuunnitelmaan, palvelualueet 2/2

- **Elinvoima- ja osaamislautakunta (-2,0 M€)** Lukion opiskelijamäärän kasvun (+152) aiheuttama henkilöstökustannusten kasvu (-1,0 M€). Työllisyys- ja kasvupalveluiden osalta ylitys 1,6 miljoonaa euroa, mikä aiheutuu pääasiassa työmarkkinatuen kuntaosuuden ylityksestä.
- **Asunto- ja kiinteistölautakunta (+19 M€)** Pysyvien vastaavien myyntivoittojen ennuste 63,1 milj. euroa, on 13,5 milj. euroa vuosisuunnitelmaa parempi. Maankäyttösopimuskorvausten ennuste on 0,9 M€ vuosisuunnitelmaa parempi. Vuokratuottojen (maa-alueet) ennuste on 1,1 milj. euroa suunniteltua suurempi.
- **Yhdyskuntalautakunta (-0,9 M€):** Asemakaavoitusohjelman mukaisten asemakaavoitustöiden resurssitarve. Koronapandemian vuoksi pienenevät kadunvarsipysäköinnin tulot.
- **Joukkoliikennelautakunta (-8,0 M€):** Koronapandemian vuoksi lipputulot pienenevät arviolta 13,8 miljoonaa euroa. Koronapandemian vaikutuksiin saatava valtiontuki on 6,1 miljoonaa euroa. Kaupunkipyöräjärjestelmän käyttäjämaksutulojen arvioidaan alittuvan 0,3 milj. euroa.

Poikkeamat vuosisuunnitelmaan, konsernihallinto ja taseyksiköt

Miljoonaa euroa	Vuosi- suunnitelma 2021	Tilinpäätös- ennuste 2021	Ero
KONSERNIHALLINTO			
Konsernihallinto	-41,4	-37,9	3,5
Yhteiset erät	-125,5	-126,0	-0,5
TASEYKSIKÖT			
Pirkanmaan pelastuslaitos	0,0	0,0	0,0
Tampereen Vesi Liikelaitos	26,6	29,4	2,8
Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitos	-0,5	-0,4	0,1
LASKELMAOSA			
Korkotuotot ja -kulut	-10,6	-10,6	0,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	85,0	70,0	-15,0

Merkittävimmit poikkeamat vuosisuunnitelmaan, konsernihallinto ja taseyksiköt

- **Konsernihallinto (+3,5 M):** Merkittävimmit syyt vuosisuunnitelman poikkeamiin ovat henkilöstömenojen alittuminen sekä koronatilanteeseen liittyvät säästöt mm. tilaisuuksien järjestämisessä. ICT-kehittämisen investointimäärärahasta arvioidaan jäävän käyttämättä 1,5 milj. euroa.
- **Yhteiset erät (-0,5 M€):** Tredulle osoitettava valtionosuusrahoitus ylittää vuosisuunnitelman 1,2 milj. eurolla (esitetään talousarviomuutosta). Kustannuksia lisää myös henkilöstön kertaluonteinen liikunta- ja kulttuuri-etuuden korotus. Toisaalta toimintamenot alittuvat, koska osallistuvan budjetoinnin uutta kierrosta ei ehditä käynnistää ja suur tapahtumakustannukset toteutuvat suunniteltua pienempinä koronapandemian aiheuttaman poikkeustilanteen vuoksi.
- **Tampereen Vesi (+2,8 M€):** Liikelylijäämän ennustetaan ylittyvän, koska materiaalien ja palvelujen ostoissa on syntynyt säästöä eikä hankintoja ole tarvinnut tehdä suunnitellussa laajuudessa.
- **Tampereen Kaupunkiliikenteen** liikelylijäämän ennustetaan toteutuvan hieman budjetoitua parempana ja Pirkanmaan pelastuslaitoksen liikelylijäämän suunnitellun mukaisena.
- **Pitkäaikaista lainaa** nostetaan 15 milj. euroa vähemmän kuin vuosisuunnitelmassa on varauduttu.

Henkilöstömenot

Henkilöstömenot (milj. euroa)	Tot. 2021 1-8	TP 2020	VS 2021	TP Enn 2021	TP Enn. 21 / VS 21
Palkat ja palkkiot	-349,5	-499,2	-526,7	-526,5	0,2
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-78,5	-112,3	-116,1	-116,8	-0,7
Muut henkilösivukulut	-13,8	-17,5	-20,7	-20,8	0,0
Yhteensä	-441,8	-629,0	-663,6	-664,1	-0,5

Henkilöstömenot

- **Tilinpäätösennusteen mukaan henkilöstömenot ylittävät vuosisuunnitelman 0,5 miljoonalla eurolla.**
 - Sosiaali- ja terveyslautakunta: ylitys 1,6 milj. euroa (massarokotuspisteen ja terveysasemien resurssitarve ja eläkemenoperusteisten maksujen ylitys).
 - Sivistys- ja kulttuurilautakunta: ylitys 1,3 milj. euroa (palvelutarpeen kasvu, koronapandemian edellyttämät väljyysvaatimukset ja elokuussa voimaan tulleen henkilöstöresurssia koskevan lakimuutoksen velvoitteet varhaiskasvatuksessa).
 - Tampereen Kaupunkiliikenne: ylitys 0,2 milj. euroa (vuosisuunnitelmaa suurempi liikennöintimäärä ja uusi linja-autoliikenteen ohjauskeskuspalvelu)
 - Elinvoima- ja osaamislautakunta: alitus 2,3 milj. euroa (koronapandemiasta johtuva palkkatukityöllistämisen väheneminen).
 - Konsernihallinto: alitus 0,3 milj. euroa (täyttämättömät vakanssit ja viivästyneet rekrytoinnit).
 - Tampereen Vesi: alitus 0,2 milj. euroa (viivästyneet rekrytoinnit).
- **Työvoimakustannusten (henkilöstömenot lisättynä työvoiman vuokrauskustannuksilla) ennuste ylittää vuosisuunnitelman 1,3 miljoonalla eurolla.**

Palkalliset henkilötyövuodet

	Tot 1-8 / 2021	TP 2020	VS 2021	TP Enn 2021	TP Enn 21 / VS 21
Palkalliset henkilötyövuodet					
Konsernihallinto	219	307	341	331	-10
Sosiaali- ja terveystalvelujen palvelualue	3 022	4 553	4 670	4 681	11
Sivistystalvelujen palvelualue	3 170	4 619	4 748	4 830	82
Elinvoiman ja kilpailukyvyin palvelualue	1 163	1 656	1 900	1 781	-119
Ammatillinen koulutus	710	975	1 031	1 067	36
Lukiokoulutus	202	297	300	305	5
Työllisyys- ja kasvupalvelut	199	312	483	330	-153
Muut yhteensä	51	73	86	80	-6
Kaupunkiympäristön palvelualue	214	312	335	324	-11
Liikelaitokset yhteensä	319	510	469	480	11
Tampereen Kaupunkiliikenne	216	357	310	325	15
Tampereen Vesi	103	154	159	155	-4
Pirkanmaan pelastuslaitos	446	648	670	670	0
Yhteensä	8 553	12 606	13 134	13 098	-36

Palkallisten henkilötyövuosien ennuste 2021

Palkalliset henkilötyövuodet	Tot 1-8 / 2021	TP 2020	VS 2021	TP Enn 2021	TP Enn 21 / VS 21	%
Ilman palkkatuetta henkilöstöä	8 460	12 421	12 835	12 931	96	0,7
Palkkatuettu henkilöstö	94	185	299	167	- 132	-44,1
Palkalliset henkilötyövuodet yhteensä	8 553	12 606	13 134	13 098	- 36	-0,3

- Palkallisten henkilötyövuosien ennuste alittaa vuosisuunnitelman 36 henkilötyövuodella
 - Perusopetuksessa ennustetaan 44 henkilötyövuotta vuosisuunnitelmaa suurempaa toteutumaa. Ylitystä selittää hankerahoituksella toteutetut ohjaajien rekrytoinnit.
 - Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa palkalliset henkilötyövuodet ylittävät vuosisuunnitelman 40 henkilötyövuotta. Koronapandemia on vaikuttanut henkilötyövuosia kasvattavasti. Henkilöstön kasvaneet sairauspoissaolot ja karanteenit ovat vaatineet sijaisrekrytointeja.
 - Ammatillisessa koulutuksessa palkallisten henkilötyövuosien ennuste ylittää vuosisuunnitelman 36 henkilötyövuotta. Ylitystä selittää lisärahoituksella toteutettavat opettajien ja ohjaajien rekrytoinnit.
 - Sosiaali- ja terveyspalveluissa palkallisten henkilötyövuosien ennuste ylittää vuosisuunnitelman 11 henkilötyövuotta Ratinan massarokotuspisteen ja terveysasemien lisäresurssitarpeesta johtuen.
 - Työllisyys- ja kasvupalveluissa palkallisten henkilötyövuosien arvioidaan toteutuvan 153 henkilötyövuotta vuosisuunnitelmaa pienempinä palkkatukityöllistettävien määrän vähenemisen vuoksi.
 - Konsernihallinnon palkalliset henkilötyövuodet alittavat vuosisuunnitelman 11 henkilötyövuotta täyttämättömien vakanssien ja viivästyneiden rekrytointien vuoksi.
- Palkkatuetun henkilöstön osuus tilinpäätösennusteesta on 167 henkilötyövuotta, joka alittaa vuosisuunnitelman -132 henkilötyövuotta.

Verorahoitus

Miljoonaa euroa	Tot. 2021 1-8	TP 2020	VS 2021	TP 2021 Enn.	TP Enn. / VS milj. €	TP Enn. / TP 20 %	TP Enn. / TP 20 milj. €
Verotulot yhteensä	756,5	1 035,3	1 058,7	1 101,0	42,3	6,3	65,7
Kunnallisvero	621,3	866,9	874,7	892,0	17,3	2,9	25,1
Yhteisövero	89,6	85,3	92,0	114,0	22,0	33,6	28,7
Kiinteistövero	45,5	83,1	92,0	95,0	3,0	14,3	11,9
Valtionosuudet yhteensä	237,4	394,6	354,5	359,4	5,0	-8,9	-35,1
Peruspalvelut	124,2	223,4	186,2	186,3	0,1	-16,6	-37,1
Veromenetysten kompensatio	67,0	100,8	100,5	100,5	0,0	-0,3	-0,3
Muut opetus ja kulttuuri	46,2	70,3	67,8	72,6	4,9	3,2	2,3
Verorahoitus yhteensä	993,9	1 429,9	1 413,2	1 460,4	47,3	2,1	30,5

Verorahoitus

Verorahoituksen arviointiin sisältyy edelleen epävarmuutta. Verorahoituksen ennustetaan tässä vaiheessa ylittävän vuosisuunnitelman 47,3 milj. eurolla.

Verotulot

- Verotuloja on kertynyt tammi-elokuussa 756,5 milj. euroa.
- Kunnallisverotuloarvio on 17,3 milj. euroa vuosisuunnitelmaa korkeampi.
- Yhteisöveron tilapäinen kuntien jako-osuuden korotus näkyy korkeana yhteisöverotuottona. Vaikutus on noin 20 milj. euroa. Yhteisöverotuloennuste ylittää vuosisuunnitelman 22 milj. eurolla.
- Kiinteistöverotuloarvio on 3 milj. euroa vuosisuunnitelmaa korkeampi, mutta arvio voi tarkentua alaspäin verotuksen joustavan valmistumisen takia (verotuloja voi siirtyä vuodelle 2022).

Valtionosuudet

- Valtionosuuksia kertyi tammi-elokuussa odotetusti 237,4 milj. euroa. Koko vuoden ennuste on tässä vaiheessa 5 milj. euroa vuosisuunnitelmaa suurempi, koska ammatilliseen koulutukseen saatiin lisärahoitusta opetukseen ja ohjaukseen sekä koronapandemian johdosta tarvittaviin tukitoimiin. Rahoitusta on tarkoitus käyttää Tredussa vuosina 2021-2023 seuraavasti: vajaa 1,5 milj. euroa vuonna 2021, noin 2,5 milj. euroa vuonna 2022 ja noin 1,2 milj. euroa vuonna 2023.
- Vuonna 2020 valtio maksoi valtionosuusjärjestelmän kautta yhteensä 68,5 milj. euroa koronaviruspandemian taloudellisten vaikutusten johdosta ja poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi. Summa sisältää yrityksille myönnettyjen veromaksulykkäyksien kompensatiota 5,0 milj. euroa, joka peritään kunnilta takaisin tulevana vuosina.
- Vuoden 2021 valtionosuuspäätöksiin sisältyy koronakorvauksia 2,1 milj. euroa. Lisäksi Tampereelta peritään takaisin vuonna 2020 saatuja veromaksulykkäyksien kompensatioita 3,8 milj. euroa eli nettona koronaerät vähentävät valtionosuuksia 1,7 milj. euroa.

Investoinnit

Milj. euroa	Tot 2021 1-8	TP 2020	VS 2021	TP 2021 Enn	Ero VS / TP Enn
Aineettomat hyödykkeet					
Tietokoneohjelmistojen käyttöoikeudet	-0,2	-0,6	-0,1	0,0	0,0
Tietokoneohjelmistojen valmistusarvot	-2,1	-2,2	-9,4	-7,9	1,5
Muut pitkävaikutteiset menot	-1,1	-4,6	-2,1	-2,1	0,0
Aineelliset hyödykkeet					
Maa- ja vesialueet	-6,6	-16,4	-34,6	-21,3	13,3
Rakennukset	-13,7	-27,4	-118,6	-98,7	19,9
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-1,9	-16,8	-96,2	-99,0	-2,8
Koneet ja kalusto	-3,1	-8,1	-13,0	-11,3	1,7
Muut aineelliset hyödykkeet	-0,1	-0,6	-0,4	-0,4	0,0
Keskeneräiset hankinnat	-83,9	-110,8	0,0	0,0	0,0
Sijoitukset					
Osakkeet ja osuudet	-18,0	-42,5	-20,2	-20,2	0,0
Investoinnit yhteensä	-130,8	-229,9	-294,5	-260,9	33,6
Rahoitusosuudet	1,0	7,3	2,7	4,2	1,5
Nettoinvestoinnit yhteensä	-129,7	-222,6	-291,8	-256,7	35,0
Pysyvien vastaavien luovutustulot	82,9	45,4	76,5	99,2	22,7

Huom. Sisältää kaupungin sisäiset erät

Investoinnit

- Vuoden 2021 nettoinvestointien toteumaksi ennustetaan 256,7 miljoonaa euroa, mikä alittaa vuosisuunnitelman 35,0 miljoonalla eurolla.
- Merkittävimmät poikkeamat ovat asunto- ja kiinteistölautakunnan talonrakennushankkeiden sekä maa- ja vesialueiden, Hiedanranta-kehitysohjelman ja yhdyskuntalautakunnan investoinneissa.
- Pysyvien vastaavien myyntitulojen ennuste on 99,2 miljoonaa euroa, mikä ylittää vuosisuunnitelman 22,7 miljoonalla eurolla.

Poikkeamat vuosisuunnitelmaan, investoinnit

Nettoinvestoinnit, miljoonaa euroa	Vuosi- suunnitelma 2021	Tilinpäätös- ennuste 2021	Ero
Sivistyspalvelujen palvelualue			
Sivistys- ja kulttuurilautakunta	-10,7	-10,1	0,6
Sosiaali- ja terveystalouden palvelualue			
Sosiaali- ja terveystalouden lautakunta	-1,8	-1,5	0,3
Elinvoiman ja kilpailukykyyn palvelualue			
Elinvoima- ja osaamislautakunta	-2,2	-1,5	0,7
Asunto- ja kiinteistölaikunta	-156,2	-122,9	33,3
Kaupunkiympäristön palvelualue			
Yhdyskuntalautakunta	-69,9	-71,3	-1,4
Joukkoliikennelautakunta	-0,5	-0,5	0,0
Konsernihallinto			
Konsernihallinto, muut	-0,1	-0,1	0,0
Yhteiset erät	-20,2	-20,2	0,0
ICT-kehittäminen*	-6,8	-5,3	1,5
Taseyksiköt ja Liikelaitokset			
Pirkanmaan pelastuslaitos	-2,3	-2,3	0,0
Tampereen Vesi Liikelaitos	-21,0	-21,0	0,0
Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitos	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	-291,8	-256,7	35,0

* sitovuustaso bruttoinvestoinnit + käyttötalous

Merkittävimmät poikkeamat vuosisuunnitelmaan, investoinnit 1/2

Asunto- ja kiinteistölautakunta (investointien vuosisuunnitelman alitus 33,3 miljoonaa euroa)

- Talonrakennushankkeiden suurimmat poikkeamat (yhteensä 18,3 miljoonaa euroa): Etelä-Hervannan koulu ja päiväkoti uudisrakennus, Lielahden uusi päiväkoti, Multisillan päiväkoti ja koulu uudisrakennus, Olkahisen koulun uudisrakennus ja päiväkodin perusparannus sekä Pispalan koulun perusparannus
- Maaomaisuuden investoinnit (+6,3 milj. euroa): Takojankadun kaava ei ole vielä saanut lainvoimaa, mikä on vaikuttanut töiden aloituksen viivästymiseen. Lakalaivan (Sulkavuori) pima-investoinnin aloitus on siirtynyt lupa-asian pitkittymisen vuoksi, työt siirtyvät osin vuodelle 2022.
- Hiedanranta (+8,8 miljoonaa euroa): Näsisaaressa vesistötyön viivästymisen, rakennusten kunnostamisen toteumaennuste pienentynyt

Merkittävimmät poikkeamat vuosisuunnitelmaan, investoinnit 2/2

Yhdyskuntalautakunta (investointien vuosisuunnitelman ylitys 1,4 miljoonaa euroa)

- Hämeenkadun reuna-alueiden ripeä valmistuminen tuomassa rakentajille allianssi-bonuksen. Jäähallinkaaren pohjaolosuhteet suunniteltua vaativammat. Laaja liikennevalo-, telematiikka-, tietoverkkorakentaminen raitiotien ja kansiareenan alueilla. Myös muuta ylityspainetta, jota pyritään hallitsemaan rakentamisen ajoituksella. Valtiontukea saatavissa liikenteen sähköistämiseen sekä pyöräilyolosuhteiden kehittämiseen.

Pysyvien vastaavien luovutustulot (vuosisuunnitelman ylitys 22,7 miljoonaa euroa)

- merkittävimpiä kohteita ovat mm. sote-kiinteistöt, Virastotalon apportti, Ratapihankadun toimistokortteli, Teivon tontit ja Tammelan stadionin asuntotonttien arvioitu luovutustulo, joka on lisätty ennusteeseen.

Rahoituslaskelma

Milj. euroa	Tot 1-8 / 2021	TP 2020	VS 2021	TP Enn 2021	TP Enn 21 / VS 21
Toiminnan rahavirta	76,2	152,3	47,0	59,2	12,2
Investointien rahavirta	-46,9	-177,2	-215,3	-157,5	57,8
Investointimenot	-130,8	-229,9	-294,5	-260,9	33,6
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1,0	7,3	2,7	4,2	1,5
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	82,9	45,4	76,5	99,2	22,7
Toiminnan ja investointien rahavirta	29,4	-24,9	-168,3	-98,3	70,0
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	2,5	-14,7	-0,8	-0,8	0,0
Lainakannan muutokset	-15,6	119,9	66,4	51,4	-15,0
Oman pääoman muutokset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-19,2	41,9	0,0	0,0	0,0
Rahoituksen rahavirta	-32,3	147,1	65,6	50,6	-15,0
Rahavarojen muutos	-3,0	122,2	-102,8	-47,7	55,0
Rahavarat tilikauden lopussa	310,0	313,0	-	265,2	-
Rahavarat tilikauden alussa	313,0	190,8	-	313,0	-

Investointien tulorahoitus-%

47,7 %

(Tilinpäätösennuste 2021)

Toiminnan ja investointien rahavirta 5 vuotta

-376,8 miljoonaa euroa

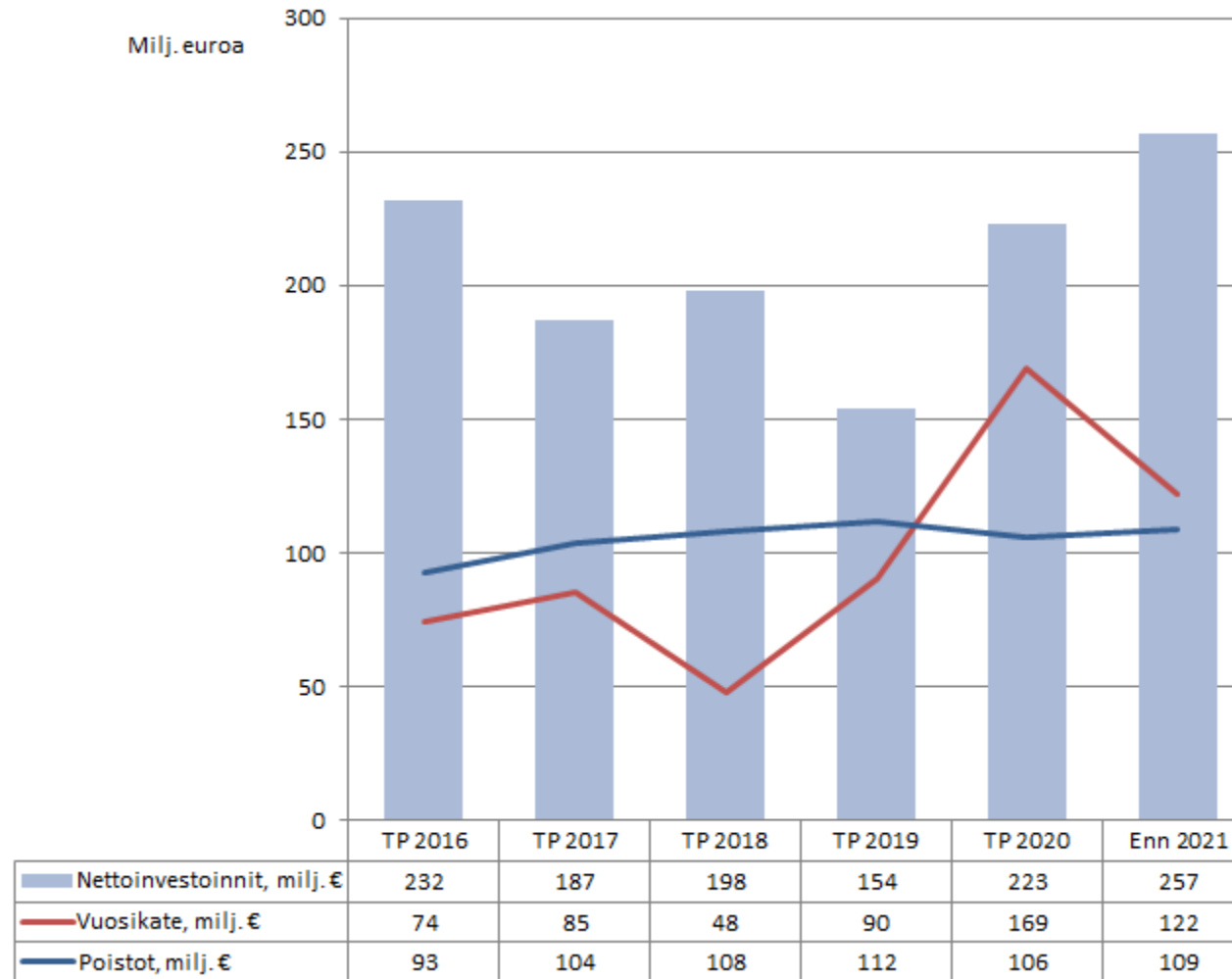
(Tilinpäätösennuste 2021)

Kassan riittävyys

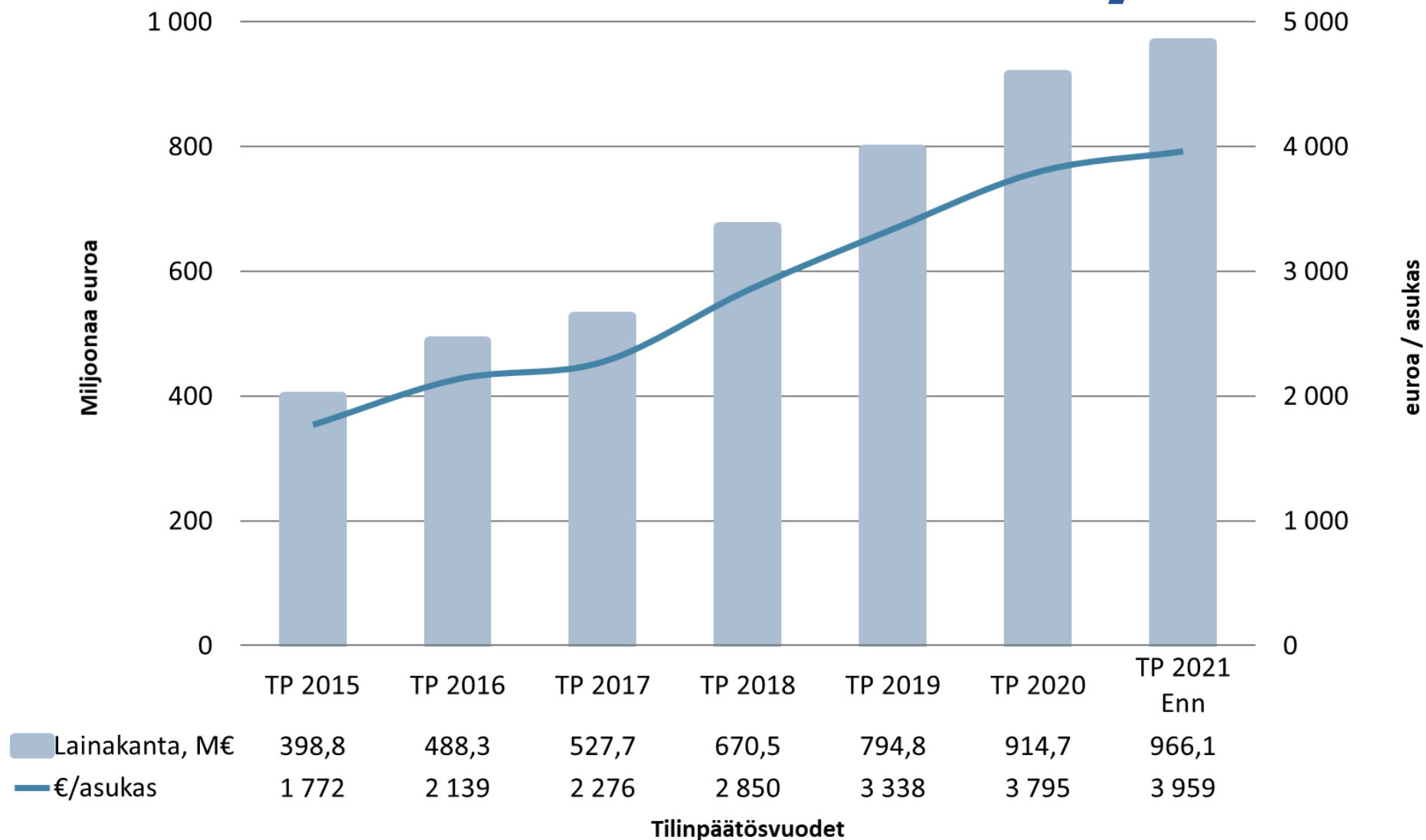
45 päivää

(Tilinpäätösennuste 2021)

Nettoinvestoinnit, vuosikate ja poistot

Lainamäärän kehitys

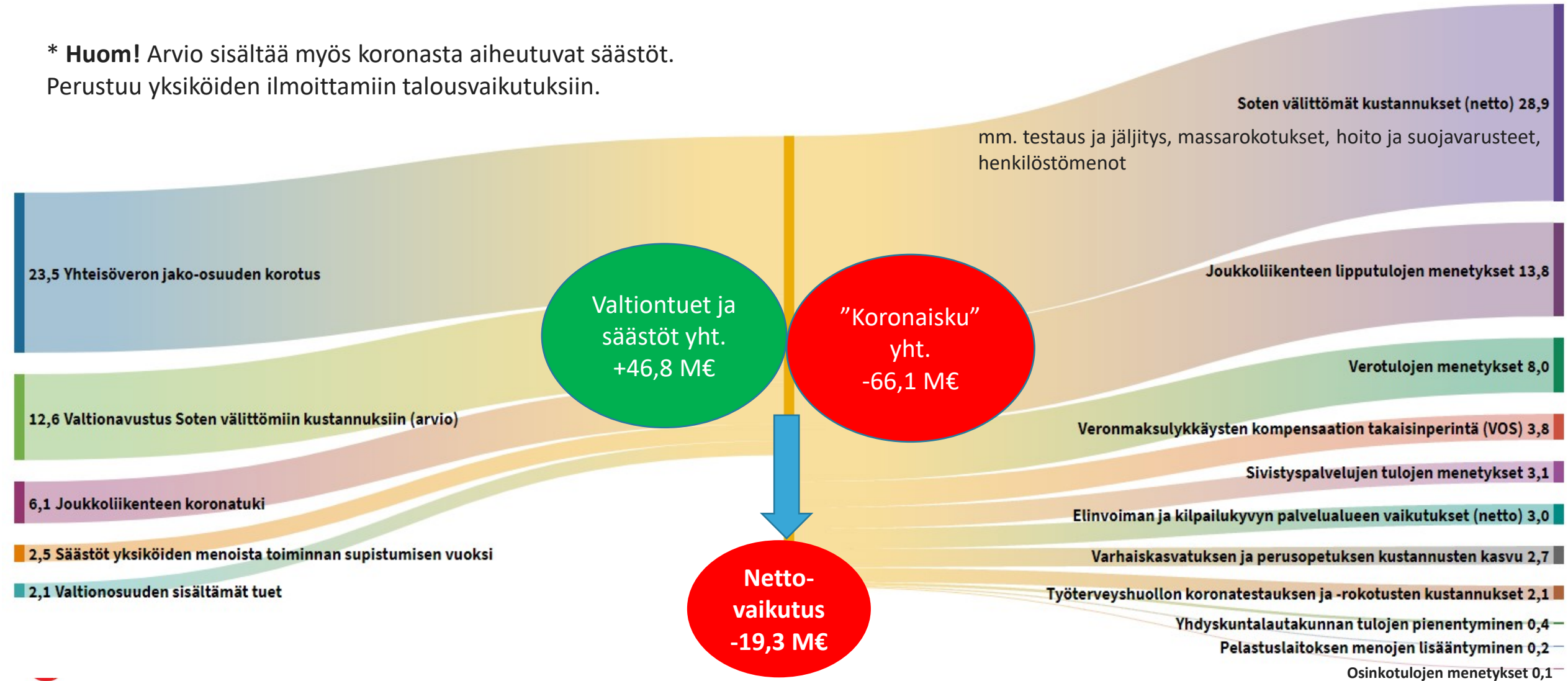

Tunnuslukuja

	Tot. 2021 1-8	TP 2020	TA 2021	VS 2021	TP 2021 Enn.	TP Enn 21 / TP 20	TP Enn 21 / VS 21
Toimintakate, milj. €	-880,2	-1 285,9	-1 324,2	-1 331,8	-1 355,2	-69,3	-23,4
Nettomenojen kasvu, %	6,2	2,7	3,0	3,6	5,4	2,7	1,8
Vuosikate, milj. €	125,1	169,4	97,8	96,7	122,4	-47,0	25,7
Vuosikate/Poistot, %	178,1	160,1	85,3	84,3	112,1	-48,0	27,7
Tulos, milj. €	54,8	63,8	-16,9	-18,0	13,2	-50,7	31,2
Toiminnan ja investointien rahavirta, 5 vuotta	-297,8	-424,5	-424,4	-446,9	-376,8	47,7	70,0
Investoinnit (netto), milj. €	-129,7	-222,6	-271,0	-291,8	-256,7	-34,1	35,0
Investointien tulorahoitus, %	96,4	76,1	36,1	33,1	47,7	-28,4	14,5
Lainat, milj. €	899,1	914,7	1 050,0	990,0	966,1	51,4	-23,9
Lainat, € / asukas	3 708	3 795	4 295	4 049	3 959	164	-90
Verorahoituksen kasvu,%	8,1	5,9	-1,7	-1,2	2,1	-3,8	3,3
Asukasmäärä	242 457	241 009	244 500	244 500	244 000	2 991	-500

Koronaisku ja valtiontuet arvio*

* **Huom!** Arvio sisältää myös koronasta aiheutuvat säästöt. Perustuu yksiköiden ilmoittamiin talousvaikutuksiin.

Koronan merkittävimmät talousvaikutukset

- Yhteisöveroja arvioidaan kertyvän noin 23,5 M€ kuntien määräaikaisen jako-osuuden korotuksen ansiosta.
- Arvioitu kunnallisverotulojen noin 8 M€ aleneminen työttömyyden kasvuun perustuen.
- Valtionosuuspäätökset sisältävät koronatukia 2,1 M€ (peruspalvelujen valtionosuus). Lisäksi vuonna 2021 peritään takaisin 3,8 M€ vuonna 2020 maksetusta 5,0 M€ veronmaksulykkäysten kompensatiosta. (Vuonna 2020 koronatukia kirjattiin valtionosuuksiin 68,5 M€.)
- Sosiaali- ja terveyspalveluissa koronasta aiheutuvia välittömiä kustannuksia (mm. testaus ja jäljitys, massarokotukset, hoito ja suojaruusteet) toteutuu arviolta 28,9 M€. Ennusteessa on arvioitu 12,6 M€ valtionavustus. Korona-avustusten ennuste perustuu valtion korona-avustusten asetuseronnoksen laskennalliseen malliin, jossa yksikkökorvauksen taso on 40-65 % laskennallisista yksikkökustannuksista.
- Joukkoliikenteen lipputulojen merkittävä väheneminen (13,8 M€). Joukkoliikenteen korona-avustus (6,1 M€).
- Sivistyspalvelujen maksu- ja myyntitulot vähenevät merkittävästi (arvio 3,1 M€); mm. liikuntapalvelut, museot, filharmonia ja työväenopisto. Tulomenetykset kasvavat, jos poikkeustilanne pitkittyy. Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa on arvioitu 2,7 M€ lisäkustannukset koronasta johtuen.
- Työterveyshuollon arvioidut testaus ja rokotuskustannukset (2,1 M€)

Tuottavuus

Tuottavuusmittarit	31.8.2020	31.8.2021	Muutos	Muutos%	TA 2021
Päämittarit					
Käyttökustannukset, euroa/asukas	-4 881	-5 302	-421	8,6 %	-7 898
Työvoimakustannukset, euroa/asukas	-1 698	-1 827	-128	7,6 %	-2 669
Palveluhankinnat, euroa/asukas	-2 211	-2 489	-278	12,6 %	-3 614
Nettomenot, euroa/asukas	-3 446	-3 630	-184	5,4 %	-5 416
Selittävät mittarit					
Sairauspoissaolot, %	4,34 %	4,27 %	-0,7 %yks.		4,35 %
Työntekijäkokemus, QWL (max 100)	56,7	59,4	2,7	4,7 %	60,0
Hankintojen tehokkuus, taso (max 100)	-	-	-	-	80
Tilatehokkuus, htm2/asukas	3,47	3,49	0,02	0,7 %	3,51
Digitaaliset asiointikanavat, %	-	27 %	-	-	-
Asukasmäärä	240 433	242 457	2 024	0,8 %	244 500

Yhtä asukasta kohden kaupunki on käyttänyt tammi-elokuussa 5 302 euroa, joka on 421 euroa (8,6 %) enemmän kuin vuotta aiemmin. Koronapandemia on heikentänyt merkittävästi tuottavuuskehitystä.

Työvoimakustannusten 7,6 % kasvuun on vaikuttanut palvelutarpeen kasvusta aiheutuva 213 henkilötyövuoden kasvu tarkastelujaksolla.

Asukaskohtaiset palveluhankinnat ovat 12,6 % edellisvuoden vastaavaa ajankohtaa suuremmat. Kasvuun vaikuttaa mm. psykiatrian palvelujen organisaatiomuutos sekä kansallisen Kuntatieto-ohjelman edellyttämät kirjanpidolliset muutokset mm. palvelusetelihankinnoissa.

Digitaalisten asiointikanavien mittari on otettu käyttöön vuonna 2021. Digiasointikanavien osuus oli 27 %.

Konserniennuste

Miljoonaa euroa	TP 2020	TP 2021 Enn	TP 2021 Enn/TP 2020
Toimintatuotot	1218,7	1468,1	249,4
Toimintakulut	-2305,3	-2624,1	-318,8
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tapp	5,5	4,2	-1,3
Toimintakate	-1081,1	-1151,8	-70,7
Verotulot	1035,3	1101,0	65,7
Valtionosuudet	394,6	359,4	-35,2
Rahoitustuotot ja -kulut	-30,7	-34,1	-3,4
Vuosikate	318,1	274,6	-43,5
Poistot ja arvonalentumiset	-216,7	-223,1	-6,4
Satunnaiset erät	0,0	0,0	0,0
Tilikauden tulos	101,5	51,4	-50,1
Tilinpäätössiirrot	0,3	0,5	0,2
Tilikauden verot	-10,3	-11,6	-1,3
Laskennalliset verot	-4,9	-10,2	-5,3
Vähemmistöosuudet	-6,0	-4,9	1,1
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	80,6	25,2	-55,4

Tilikauden tulos

51,4 milj. €
(TP Enn 2021)

Nettomenot

+ 6,5 %
(TP Enn 2021 / TP 2020)

Investoinnit

504,7 milj. €
(TP Enn 2021)

Lainakanta

2 255,7 milj. €
(TP Enn 2021)

Keskeiset nostot konserniennusteesta

- Kaupunkikonsernin tulosenuste on 51,4 milj. euroa, mikä on 50,1 milj. euroa edellisvuotta heikompi.
- Konsernin nettomenojen (toimintakatteen) ennustetaan kasvavan 70,7 milj. eurolla (6,5 %). Vuonna 2020 konsernin nettomenojen kasvu oli 7,5 %.
- Konsernin vuosikate-ennuste on 274,6 milj. euroa ja se kattaa poistot 123 prosenttisesti. Vuosikate heikkenee 14 % vuoden 2020 tilinpäätöksestä. Syynä muutokseen on konsernin toimintakulujen kasvu edelliseen vuoteen nähden.
- Tilikauden ylijäämäksi ennustetaan konsernin osalta 25,2 milj. euroa, mikä on 55,4 milj. euroa heikompi kuin vuonna 2020. Merkittävimmin siihen vaikuttaa kaupungin ennuste, jossa tilikauden ylijäämä on 15,2 milj. euroa, joka on 50,6 milj. euroa edellisvuotta heikompi.
- Konserniyhtiöiden erillisennusteiden mukaan tilikaudesta 2021 tulee edellisvuotta heikompi mm. Pirkanmaan Jätehuolto Oy:ssä, Finnpark Oy:ssä ja Tampereen Infra Oy:ssä. Erillisennusteiden mukaan tilikaudesta 2021 on muodostumassa ylijäämäinen ja vuotta 2020 parempi mm. Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymässä, Tampereen Sähkölaitos-konsernissa ja Särkänniemi Oy:ssä.
- Konsernin investointiennuste on 504,7 milj. euroa, kasvua edellisvuoteen 13,6 % (TP 2020: 444,4 milj. euroa).
- Konsernin lainakantaennuste 2 255,7 milj. euroa, kasvua edellisvuoteen 4,7 % (TP 2020: 2 153,7 milj. euroa).

Tampella

TAMPERE.
FINLAND

Talousarvion 2021 toiminnan tavoitteiden toteutuminen

Toteumatiedot tammi-elokuulta 2021

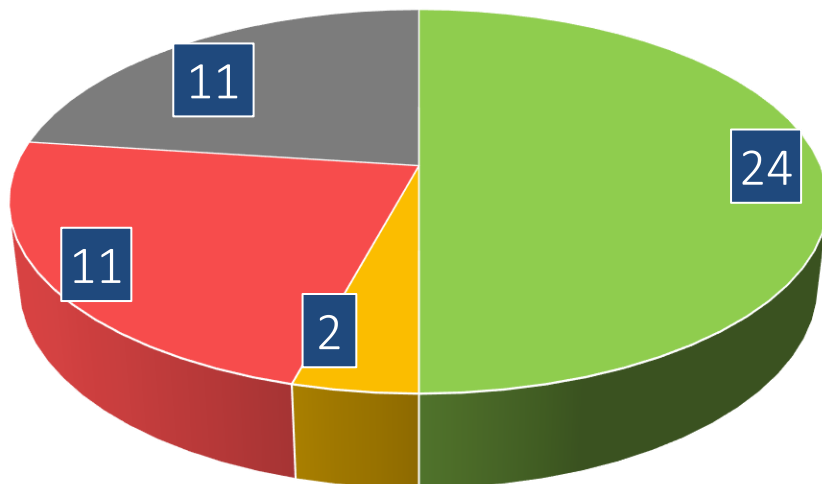
Konsernihallinnon johtoryhmä 5.10.2021

TAMPEREEN KAUPUNKI

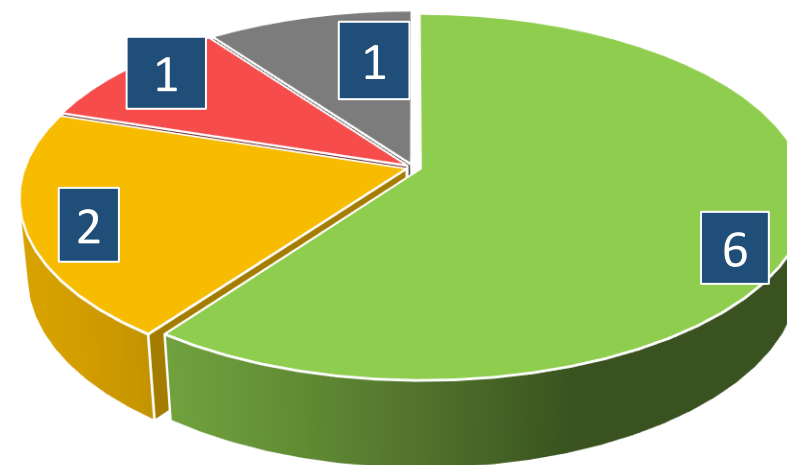
Toiminnan tavoitteiden toteutuminen 2021

KAUPUNKITASOISET SEKÄ LAUTAKUNNILLE JA KEHITYSOHJELMILLE ASETETUT TAVOITTEET

- Tavoitteen arvioidaan toteutuvan
- Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain
- Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta
- Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida

LIIKELAITOKSILLE JA PELASTUSLAITOKSELLE ASETETUT TAVOITTEET

- Tavoitteen arvioidaan toteutuvan
- Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain
- Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta
- Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida

Keskeiset onnistumiset 1/2

Tavoite	Arvio tavoitteen toteutumisesta vuoden lopun tilanteessa
Kotihoidon asiakkaiden sairaalavuorokausien määrä on vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna	Kotihoidon asiakkaiden kaikki sairaalavuorokaudet ovat vähentyneet 12,4 % (-5 746 vrk.) vuoden 2020 vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Kotihoidon asiakkaiden suunnittelemattomat sairaalavuorokaudet ovat vähentyneet yhteensä 13,3 % (-4 247 vrk.). Erityisesti ovat vähentyneet kotihoidon asiakkaiden erikoissairaanhoidon suunnittelemattomat sairaalavuorokaudet, missä vähennystä on tapahtunut 14,2 % (- 2 207 vrk.) vuoteen 2020 verrattuna. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.
Lastensuojelun asiakkaiden osuus väestöstä (0-17-vuotiaat) on enintään 5,7 %	Lastensuojelun asiakkaiden osuus väestöstä (0–17-vuotiaat) on 5,3 %. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.
Laajan työttömyysasteen kehitys on nuorten ja ulkomaalaisten osalta kuuden suurimman kaupungin keskiarvon tasolla	Työllisyystilanne on kohentunut koronan vaikutusten jälkeen, mutta ei ole vielä palautunut koronaa edeltäneelle tasolle. Työttömien määrän kehitys on ollut Tampereella koko maata suopeampaa. Nuorten ja ulkomaalaisten laajan työttömyysasteen kehitys Tampereella on edeltävän 12 kuukauden aikana ollut suopeampaa kuin muissa kuutoskaupungeissa keskimäärin. Nuorten laaja työttömyysaste oli Tampereella elokuussa 2021 laskenut edellisvuodesta 5,5 %-yksikköä, kun se muissa kuutoskaupungeissa laski keskimäärin 2,5 %-yksikköä. Ulkomaalaisten laaja työttömyysaste laski edellisvuoteen verrattuna Tampereella 11,1 %-yksikköä ja muissa kuutoskaupungeissa keskimäärin laskua oli 4,3 %-yksikköä. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.
Raitiotien osan 1 rakentaminen on edennyt tavoitellun aikataulun mukaisesti ja kaupallinen liikenne on käynnistynyt onnistuneesti 9.8.2021	Raitiotien osan 1 rakennustyöt ovat valmistuneet ja raitiotien varsinainen liikennöinti osalla 1 avattiin sekä linjalla 3 Hervanta – Pyynikintori että linjalla 1 Tays – Sorin aukio 9.8.2021. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.
Raitiotien osan 2 rakentaminen on edennyt tavoitellun aikataulun mukaisesti	Raitiotien osan 2A Pyynikintori – Santalahti rakentaminen etenee suunnitellusti. Sepänkatu on 3.5.2021 katkaistu läpikulkuliikenteeltä sillan purkua ja uudelleenrakentamista varten. Työt ovat käynnissä koko osalla 2A Pyynikintorin ja Santalahden välisellä alueella. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.
Kohtuuhintaisten asuntojen rakentaminen on käynnistynyt MAL 4 -sopimuksen mukaisesti	Elokuun loppuun mennessä oli käynnistynyt 726 kohtuuhintaisen asunnon rakentaminen (vuokra: 618, aso: 108). MAL4-sopimuksen tavoitteena on 573 kohtuuhintaisen asunnon rakentamisen käynnistyminen vuonna 2021. Tavoite toteutui.

Keskeiset onnistumiset 2/2

Tavoite	Arvio tavoitteen toteutumisesta vuoden lopun tilanteessa
Ammatillisesta koulutuksesta valmistuneiden arvio omasta sijoittumisestaan työelämään tai jatko-opintoihin valmistumisvaiheessa on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna	1-8/2020 valmistuneiden kyselyyn vastanneista 79 % arvioi jatkavansa työelämässä tai jatko-opinnoissa. Vastaava luku 1-8/2021 oli 82 %. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.
Alueen startup-yritysten määrä on kasvanut 5 % edelliseen vuoteen verrattuna	Alueen startup-yritysten määrä on kasvanut 6,5 % edelliseen vuoteen verrattuna. Tavoite toteutui.
Tilikauden tulos on enintään 16,3 milj. euroa alijäämäinen	Tilikauden tulosennuste on 13,2 milj. euroa ylijäämäinen, mikä on 31,2 milj. euroa vuosisuunnitelmaa ja 29,5 milj. euroa talousarviotavoitetta parempi. Toimintakate-ennuste on 23,4 milj. euroa budjetoitua parempi. Suurimmat ylitysenennusteet ovat Sosiaali- ja terveystalouden palvelualueella (30,9 milj. euroa), Kaupunkiympäristön palvelualueella (8,9 milj. euroa) ja Sivistyspalvelujen palvelualueella (5,7 milj. euroa). Nettomenojen kasvuennuste on 5,4 %. Verorahoituksen osalta ennustetaan 47,3 milj. euroa budjetoitua parempaa toteumaa. Verotuloihin arvioidaan 6,3 % kasvu edellisvuoteen verrattuna yhteisöverotulojen ja kunnallisverotulojen hyvästä kertymästä johtuen. Valtionosuudet alenevat merkittävästi vuoteen 2020 verrattuna kertaluonteisten koronatuikien poistumisen vuoksi, mutta myös valtionosuudet toteutuvat talousarviota suurempina. Poistoarvio on 5,5 milj. euroa suunniteltua pienempi. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.
Kiinteistö- ja yhtiöomaisuuden myynneillä on hillitty velkaantumista ja saavutettu 50 milj. euron myyntivoitto	Kiinteistöomaisuuden myyntien osalta myyntivoittojen arvio on 63,1 milj. euroa. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.
Investointien tulorahoitus-% on 34	Investointien tulorahoitus-% on ennusteen mukaan 48 %. Vuosikate-ennuste on 122,4 milj. euroa, mikä on 25,7 milj. euroa vuosisuunnitelmaa parempi. Nettoinvestointien ennuste on 256,7 milj. euroa, mikä on 35,0 milj. euroa suunniteltua pienempi. Suurimmat alitukset ovat talonrakennusinvestoinneissa sekä maa- ja vesialueissa. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä.

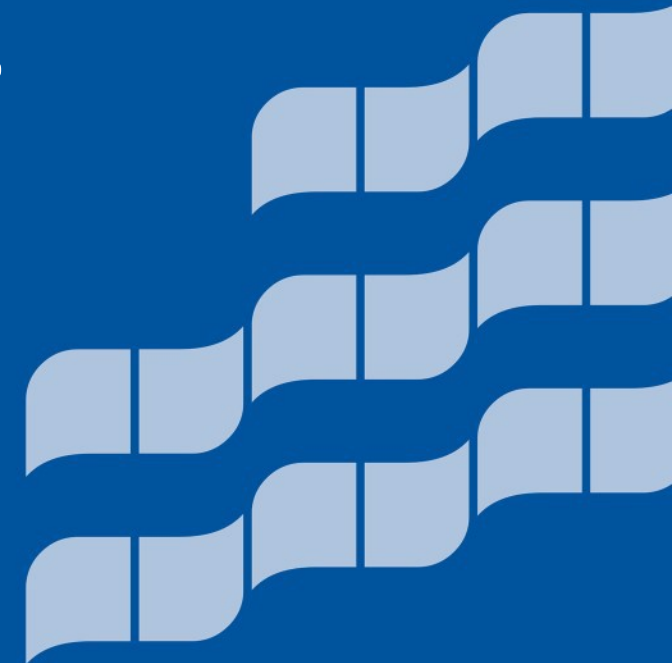
Keskeiset poikkeamat 1/2

Tavoite	Arvio tavoitteen toteutumisesta vuoden lopun tilanteessa
Työllistymistä edistävän palvelun perusteella työmarkkinatukea saa Tampereella keskimäärin vähintään 4900 henkilöä kuukaudessa	Kela on maksanut Tampereella työmarkkinatukea työllistymistä edistävän palvelun perusteella tammi-elokuussa 2021 keskimäärin 3861 asiakkaalle kuukaudessa. Koronan aiheuttamat muutokset työmarkkinoilla ja palveluntuottajien palveluissa, kokeilun käynnistymisen viivästyminen, 19 000 asiakkaan haltuunotto kokeilussa sekä etätyön vaikutukset asiakasohjaukseen ovat laskeneet työllistymistä edistäviin palveluihin ohjautumista raportointikaudella. Työnvälityksen sekä koulutukseen ja palveluihin ohjauksen tehostamiseksi työllisyys- ja kasvupalvelujen asiakaspalvelussa on siirrytty hybridimalliin. Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä.
Tampereen sijoittuminen Elinkeinoelämän keskusliiton kuntarankingissa on parantunut vuoteen 2019 verrattuna	Vuonna 2021 EK:n kuntarankingissa 25 seutukunnan vertailussa Tampereen sijoitus oli 8, mikä on sama sijoitus kuin vuonna 2019. Tavoite ei toteutunut. Yritysmuutoskehittämisen kehittämiseen tullaan panostamaan lisää uuden pormestariohjelman mukaisesti.
Joukkoliikenteen matkustajamäärä on kasvanut vuoteen 2019 verrattuna	Joukkoliikenteessä tehtiin tammi-elokuussa 2021 yhteensä 14,2 miljoonaa matkaa, mikä on noin 37 % vähemmän kun vastaavana ajanjaksona 2019. Poikkeama johtuu koronapandemian pitkittymisestä 2021. Korona vaikuttaa matkustajamääriin merkittävästi vielä pitkään ja vuoden 2021 tavoite jää toteutumatta syksyn 2021 joukkoliikenteen palvelutason merkittävästä parantamisesta huolimatta. Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä.
90 % rakennusluvista on käsitelty 2 kuukaudessa	Rakennusvalvonnan kahden kuukauden käsittelyaikatavoite 90 % rakennusluvista ei ole toteutunut. 2021 toisen vuosineljänneksen aikana rakennusluvista 43 % käsiteltiin tavoitellussa kahdessa kuukaudessa. Edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna rakennuslupien keskimääräinen käsittelyaika putosi kuitenkin 90 käsittelypäivästä 73:ään. Tämä tarkoittaa -19 %:n laskua keskimääräiseen käsittelyaikaan. Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä.
Kävijämäärät keskeisissä kohteissa (ks. mittarit) ovat palautuneet vuoden 2019 tasolle	Museot, kirjastot ja Särkänniemen huvipuisto eivät ole olleet täysimääräisesti yleisölle auki koronarajoitusten vuoksi. Tapahtumatoiminnan rajoitukset ovat vähentäneet myös muiden kokoontumisten ja tapahtumien kävijämääriä tai ne on kokonaan peruttu. Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä.

Keskeiset poikkeamat 2/2

Tavoite	Arvio tavoitteen toteutumisesta vuoden lopun tilanteessa
Tampere kuntakumppaneineen on valittu vuoden 2026 Euroopan kulttuuripääkaupungiksi ja kulttuuripääkaupunki -hankkeen toimeenpano on käynnistynyt	Tampere ja Pirkanmaa eivät tulleet valituksi vuoden 2026 kulttuuripääkaupungiksi. Suunnitelmien mukaisesti on kuitenkin aloitettu valmistelemaan ns. plan B -vaihtoehtoa haun aikana syntyneiden ideoiden ja ohjelmien hyödyntämiseksi Tampereella ja muissa Pirkanmaan kunnissa. Tavoite ei toteutunut.
Hiilidioksidipäästöjen määrä on vähentynyt Kestävä Tampere 2030 - tiekartan toimenpitein 40 prosenttia vuoden 1990 tasosta	Keväällä 2020 valmistuneen, vuoden 2019 päästölaskennan mukaan hiilidioksidipäästöjen määrä on vähentynyt 1990 tasoon verrattuna 30 %. Vuoden 2021 päästölaskennan alustavat tiedot saadaan keväällä 2022 ja varmistuslaskenta keväällä 2023. Tavoitteen toteutumista pidetään epätodennäköisenä. Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä.
Työvoimakustannukset ovat vuosisuunnitelman mukaiset (koko kaupungin tasolla)	Työvoimakustannusten ennuste on 1,3 milj. euroa (0,2 %) vuosisuunnitelmaa suurempi. Suurimmat ylitykset ennustetaan sosiaali- ja terveyspalveluissa sekä varhaiskasvatuksessa. Sosiaali- ja terveyspalvelujen ylitykset aiheutuvat massarokotuspisteen ja terveysasemien henkilöstötarpeesta. Välittömiin koronakustannuksiin saadaan valtionavustusta, mikä kattaa osittain ylitystä. Varhaiskasvatuksen ylitykset johtuvat palvelutarpeen kasvusta. Koronapandemian edellyttämät väljyysvaatimukset ja elokuussa voimaan tulleen henkilöstöresurssia koskevan lakimuutoksen veloitteet nostavat henkilöstökustannuksia. Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä.
Käyttökustannusten asukaskohtainen kasvu on enintään 2,7 %	Käyttökustannusten ennustettu asukaskohtainen kasvu on 6,3 %. Koronaviruspandemia on vaikuttanut erityisesti sosiaali- ja terveyspalvelujen kustannuksiin. Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä.
Nettomenojen kasvu on enintään 0,6 %	Elokuun tilinpäätösennusteessa nettomenojen kasvu on 69,3 milj. euroa eli 5,4 %. Toimintakate uhkaa toteutua 23,4 milj. euroa vuosisuunnitelmaa heikompana. Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun mennessä.

**10 kohdan toimenpideohjelman
raportointi,
tammikuu - elokuu 2021**

10 kohdan toimenpideohjelma

- Pormestarin talousarvioehdotuksen 21.10.2019 yhteydessä esiteltiin 10 kohdan toimenpideohjelma talouden pitämiseksi tasapainossa veronkorotusten jälkeen.
- Toimenpideohjelmasta raportoidaan vuoden 2021 aikana kolme kertaa; toiminnan ja talouden katsausten sekä tilinpäätöksen yhteydessä.
- Toimenpideohjelmaa toteutetaan osana toiminnan ja talouden prosessia; sen sisältöjä on otettu huomioon vuoden 2021 palvelu- ja vuosisuunnitelmissa ja johdon tavoite- ja kehityskeskusteluissa.

1. Talous-, tuottavuus- ja tuloksellisuusohjelman jatkaminen

(Raportoi(t): talousjohtaja ja palvelualueiden johtajat)

Toimenpiteen toteumatilanne, tammikuu - elokuu 2021

- Elokuun tilinpäätösennusteessa nettomenojen kasvu on 69,3 milj. euroa eli 5,4 %. Toimintakate on toteutumassa 23,4 milj. euroa vuosisuunnitelmaa heikompana erityisesti koronapandemian vaikutusten vuoksi, mutta tilikauden tulos on kuitenkin toteutumassa 31,2 milj. euroa vuosisuunnitelmaa parempana. Tilikauden tulosennuste on 13,2 milj. euroa ylijäämäinen. Käyttökustannusten ennustettu asukaskohtainen kasvu on 6,2 %. Koronaviruspandemia on lisännyt menoja ja pienentänyt tuloja.
- Lautakunnille on esitelty nollapohjabudjetointikokeilun kohteet talousarviovalmistelun yhteydessä. Kokeilu tehdään työllisyys- ja kasvupalveluissa, ympäristö- ja ilmastopolitiikka yksikössä ja historiallisissa museoissa. Aiheesta Tampereen yliopiston opiskelijat laativat kolme oppinäytetyötä, jotka valmistuvat vuoden 2021 loppuun mennessä.
- Talousarviossa 2021 on lautakuntien tuottavuusmittarit, joiden toteumasta raportoidaan kolmannesvuosittain. Tuottavuus- ja tuloksellisuusmittarit etenevät suunnitellusti. Tuottavuudesta raportoidaan sähköisesti TuottavuusPulssissa, jossa seurataan tuottavuuden pitkän aikavälin kehitystä. Palvelualueiden eri palveluryhmät ovat määritelleet omia tuottavuusmittaristoja vuoden 2021 aikana.

Toimenpiteiden vaikuttavuutta kuvaavat ta-tavoitteet ja mittarit:	Toteuma
[TA 2021] Nettomenojen kasvu on enintään 0,6 %	5,4 %
Käyttökustannusten asukaskohtainen kasvu on enintään 2,7 %	6,2 %

Värien selitteet:

- Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun
- Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain vuoden loppuun
- Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun
- Tavoitteen toteumaa ei voida arvioida

2. Palvelujen rakennemuutoksen, työtapojen uudistamisen ja digitalisaation hyödyntämisen jatkaminen, 1/3

(Raportoija(t): tietohallintojohtaja ja palvelualueiden johtajat)

Toimenpiteen toteumatilanne, tammikuu - elokuu 2021

- Lastensuojelun asiakkaiden osuus väestöstä (0–17-vuotiaat) on 5,3 %.
- Etätöitä tukevien ohjelmistojen käyttö on jatkanut kasvuaan. Esim. Microsoft Teamsilla järjestettävien kokousten määrä oli elokuussa 2021 noin 70 prosenttia enemmän kuin edellisvuoden vastaavana ajankohtana.
- Ammatillisen koulutuksessa on toimittu hybridimallissa lukuunottamatta maaliskuuhuhtikuun etäopetusjaksoa. Tredun digitiimi ja eTredu-kehittäjät tukevat opetushenkilöstöä etäopetuksen toteutuksessa ja digitaalisten oppimisympäristöjen käytössä valmennuksin ja tarvittaessa päivityksin.
- Kotihoidon kuvapuhelinasiakkaiden määrä on hieman noussut (8/2020 n.140, 8/2021 n.170). Käynnit ja palvelutunnit ovat myös kasvaneet. Lääkeautomaattien määrä kasvanut lähes kolminkertaiseksi viime vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna.
- Lasten, nuorten ja perheiden verkkomuotoisia palveluja lisättiin.
- ICT-tukikeskukseen tehtyjen häiriöilmoitusten määrä oli viikoilla 1-34 noin 33 prosenttia alhaisempi kuin edellisvuoden vastavana ajankohtana.
- Varhaiskasvatuksen toiminnanohjausjärjestelmä eVaka-Tampereen kehitystyö edennyt ja käyttöönotto vaiheittain ensi keväänä.
- Perusopetuksessa Someturvan käyttöönotto, jolla mahdollistetaan matalan kynnyksen yhteydenotto, jos jokin asia mietityttää somemaailmasta

> TOIMENPITEIDEN TOTEUMATILANNE JATKUU SEURAAVALLA DIALLA

Toimenpiteiden vaikuttavuutta kuvaavat ta-tavoitteet ja mittarit:	Toteuma
[TA 2021] Ikäihmisistä noin 92 % asuu kotona, vähintään 6,0 % tehostetussa palveluasumisessa ja enintään 2,0 % pitkäaikaisessa laitoshoidossa	
Kotihoidon asiakkaiden sairaalavuorokausien määrä on vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna	
Lastensuojelun asiakkaiden osuus väestöstä (0-17-vuotiaat) on enintään 5,7 %	
Asunnottomuus kokonaisuutena on vähentynyt ja pitkäaikaisasunnottomuus on kääntynyt laskuun edelliseen vuoteen verrattuna	
Digitaalisten palvelujen käyttöaste on parantunut valituissa palveluissa	
[Täydentävät mittarit] Erikoissairaanhoidon kustannukset per asukas	?

Värien selitteet:

- Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun
- Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain vuoden loppuun
- Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun
- Tavoitteen toteumaa ei voida arvioida

2. Palvelujen rakennemuutoksen, työtapojen uudistamisen ja digitalisaation hyödyntämisen jatkaminen, 2/3

(Raportoija(t): tietohallintojohtaja ja palvelualueiden johtajat)

Toimenpiteen toteumatilanne, tammikuu - elokuu 2021

- Pitkäaikaisasunnottomien määrän laskenta tehdään marraskuussa 2021 pitkäaikaisasunnottomuustietojen pohjalta.
- Lielahden ja Kaukajärven terveysasemat siirtyivät uuteen toimintamalliin keväällä.
- Kotihoidon ja tehostetun palveluasumisen kuntoutuksen suunnitelmien laatiminen ja seurantamittareiden valmistelu on käynnissä. Kotikuntoutukseen on rekrytoitu lisähenkilöstöä vuosisuunnitelman mukaisesti.
- Omat ja sopimussuhteiset palvelukeskukset muuttuivat suunnitellusti ja innolla lähitoreiksi 1.9.2021 alkaen.
- Omaolo-palvelun koronavirustaudin oirearviota täytettiin 1.1.-31.8. 2021 Tampereella 152 633 kertaa, niistä ammattilaisen työjonolle ohjautui 62 233. Omaolon kautta tehtävä Vihta-ajanvaraus tuli käyttöön 12/2020 ja läheterobotiikka 2/2021. Läheterobotti on käsitellyt noin 90% niistä koronaoirearvioista, joissa asiakas on tehnyt ajanvarauksen. Ammattilaisen työtä on saatu korvattua kolme henkilötyövuotta. Robotiikan hyödyntäminen muissa oirearvioissa on suunnitteilla.
- Ajanvaraus Ratinan rokotusyksikköön ja koronarokotuksiin terveysasemille mahdollistettiin sähköisesti. Vastaanotto toiminnan web-viestien ja Mehiläisen Digiklinikan käyttömäärät ovat kasvaneet vuoteen 2020 nähden yli 13 000 kappaleella, mikä tarkoittaa yli 63 prosentin kasvua. Terveysasemille lähetettyjen yhteydenottolomakkeiden määrä väheni noin 12 prosenttia, mutta lasku voi selittyä web-viestien ja Mehiläisen Digiklinikan käytön yleistymisellä. Suun terveydenhuollon sähköistä ajanvarauspalvelua on laajennettu esimerkiksi kiirehoitoaikojen osalta sekä lasten ja nuorten oikomishoidossa.
- Vahvan tunnistautumisen edellyttämien digitaalisten sosiaali- ja terveyspalveluiden käyttö on lisääntynyt tammi-elokuussa 77% edellisestä vuodesta. Kasvun taustalla erityisesti Pegasoksen sähköisen asiointin käytön lisääntyminen terveysasemien uuden toimintamallin ja terveysasemien koronarokotusten ajanvarausten myötä. Näiden lisäksi Ratinan ja Messukeskuksen rokotuspisteiden ajanvarauksen edellyttämiä kirjautumisia oli noin 270 000.

2. Palvelujen rakennemuutoksen, työtapojen uudistamisen ja digitalisaation hyödyntämisen jatkaminen, 3/3

(Raportoija(t): tietohallintojohtaja ja palvelualueiden johtajat)

Toimenpiteen toteumatilanne, tammikuu - elokuu 2021

- Työllisyys- ja kasvupalvelujen asiakastyö on koronasta johtuen toteutettu raportointijaksolla lähes kokonaan digitaalisia välineitä hyödyntäen. Lähipalveluun siirtyminen on aloitettu elokuussa kaupungin hybridityömallin mukaisesti. Työllisyys- ja kasvupalvelujen johdolla on jatkettu yritys-CRM-järjestelmän määrittelytyötä yhteistyössä Business Tampereen ja Tredun kanssa. Järjestelmän käyttöönotto toteutetaan alkuvuonna 2022. Henkilöasiakaspalvelujen asiakkuudenhallinnan ICT-kehittämistä on jatkettu osallistumalla tiiviisti TE-palvelut 2024 -rakennemuutoksen myötä käyttöönotettavan valtakunnallisen asiakkuudenhallinnan tietojärjestelmäkokonaisuuden kehittämiseen TEM:n sekä KEHA-keskuksen kanssa. Kansainvälisen osaamisen palvelukokonaisuudessa on jatkettu asiakasohjauksen tueksi verkkosivuille upotettavien tekoälyavusteisten ydinkomponenttien rakentamista osana kansallista tekoälyohjelmaa, Aurora AI:ta. Nuorten kesäduunikampanjan tueksi keväällä käyttöön otetun työelämäalustan käyttöä jatketaan myös tulevan kesän kampanjassa.
- Tapahtuma- ja elinkeinopalveluissa sidosryhmäkokouksia, asiakastapaamisia ja yritysvierailuja on toteutettu Teamsissä. Yritysneuvonta ja koulutukset on toteutettu pääsääntöisesti webinaareissa tai Teams -kokouksina. Myös striimausmahdollisuuksia on hyödynnetty.
- Ammatillisen koulutuksen etäopetus ja muu verkossa tapahtuva oppiminen on lisääntynyt merkittävästi korona-aikana. Käynnistynyt eTredun kehittäminen tukee hybridiopetuksen, verkko-opetuksen ja virtuaalisten oppimismahdollisuuksien sekä digipalveluiden kehittämistä Tredussa.
- Kaupungin lukioden yhteinen verkkotarjotin tarjoaa yli 100 eri kurssia lähes kaikista oppiaineista kaikille kaupungin lukioden opiskelijoille. Opettajia on mukana yli 40 ja tällä hetkellä valintoja on tehnyt lähes 800 opiskelijaa. Opinnot suoritetaan pääasiassa Moodlessa, mutta muitakin alustoja on käytössä. Oppivelvollisuuden laajentumisen myötä lukion aloittavien opiskelijoiden digitaaliset materiaalit on hankittu EduStoren kautta. Tampereen lyseon lukiossa valmistaudutaan pilotoimaan DigiOne-palvelualustaa.
- Tieto- ja kirjastopalvelut ovat laajentaneet digitaalisten aineistojen hankintaa ja käyttömahdollisuuksia. Digitaalisia aineistoja on uudistettu tavoitteellisesti oppivelvollisuuden laajentumiseen ja maksuttomuuden voimaantulon myötä.
- Kulttuuripalveluissa otettiin nopeasti käyttöön uusi ajanvarauspalvelu mahdollistamaan turvallista asiointia koronarajoitusten aikaan.

3. Elinkeinopoliittiset toimenpiteet ja veropohjan vahvistaminen 1/2

(Raportoija(t): Elinvoiman ja kilpailukyvyn sekä Kaupunkiympäristön palvelualueiden johtajat)

Toimenpiteen toteumatilanne, tammikuu – elokuu 2021

- Työllisyyden edistämisen kuntakokeilu käynnistyi maaliskuussa ja 31.8.2021 kokeilussa oli Tampereella asiakkaita noin 18 000. Kuntakokeiluja jatketaan vuoden 2024 loppuun asti ja niiden kautta edetään valtiollisten työ- ja elinkeinopalvelujen kunnallistamiseen.
- Kuntakokeilu mahdollistaa asiakkaiden tehokkaamman ohjaamisen työhön, koulutukseen ja työllistymistä edistäviin palveluihin. Osaavan työvoiman saatavuutta parannetaan panostamalla jatkuvan oppimisen palvelujen ja kohtaantopalvelujen integraatioon. Raportointikauden aikana erityisenä painopisteenä on ollut julkisen ja yksityisen työnvälityksen sekä oppilaitosten yhteisten innovatiivisten palvelukonseptien jatkokehittäminen tuottamaan nopeita työllistymisen väyliä sekä joustavia ja räätälöityjä työn ja koulutuksen yhteistoteutuksia yritysten tarpeista lähtien turvaamaan työvoiman saatavuutta erityisesti työvoimapula-aloilla (mm. palvelualue, sote, teollisuus). Myös vaikuttavuusperusteista hankintaa yksityisten palveluntuottajien kanssa tavoitteena pitkäaikaistyöttömien työllistyminen avoimille työmarkkinoille on lähdetty kehittämään. Raportointijakson aikana on käynnistetty lisäksi palvelupilotteja, jotka rakentavat etupainotteisesti työllisyyden yhdyspintaa tulevan hyvinvointialueen kanssa tavoitteena varmistaa asiakkaille sujuvat palvelut hyvinvointialueiden aloittaessa toimintaansa.
- Kansainvälisen osaamisen palvelut (Osaamiskeskus, International House Tampere ja monikielinen neuvonta Mainio) kehittävät osaavan työvoiman saatavuutta laajalla rintamalla. Kansainvälisen työvoiman saatavuuteen liittyviä toimenpiteitä kohdennetaan erityisesti sote- ja teknologia-aloille.

Toimenpiteiden vaikuttavuutta kuvaavat ta-tavoitteet ja mittarit:	Toteuma
[TA 2021] Alueen startup-yritysten määrä on kasvanut 5 % edelliseen vuoteen verrattuna	
Tampereen sijoittuminen Elinkeinoelämän keskusliiton kuntarankingissa on parantunut vuoteen 2019 verrattuna	
Yritystontteja on luovutettu vähintään 50 000 k-m ²	
Tampere on vuonna 2021 Suomen suosituin opiskelukaupunki	
Kansainvälisten opiskelijoiden hakijamäärä Tampereen korkeakouluuyhteisön tutkinto-ohjelmiin on pysynyt edellisen vuoden tasolla	
Työllistymistä edistävän palvelun perusteella työmarkkinatukea saa Tampereella keskimäärin vähintään 4 900 henkilöä kuukaudessa	
Laajan työttömyysasteen kehitys on nuorten ja ulkomaalaisten osalta kuuden suurimman kaupungin keskiarvon tasolla	

Värien selitteet:

- Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun
- Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain vuoden loppuun
- Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun
- Tavoitteen toteumaa ei voida arvioida

3. Elinkeinopoliittiset toimenpiteet ja veropohjan vahvistaminen 2/2

(Raportoi(t): Elinvoiman ja kilpailukyvyn sekä Kaupunkiympäristön palvelualueiden johtajat)

Toimenpiteen toteumatilanne, tammikuu – elokuu 2021

- Työnantajien ja työnhakijoiden kohtaamista edistetään kontaktoimalla yrityksiä piilotyöpaikkojen löytämiseksi, yritysten kanssa tehtävillä rekrytointiprojekteilla sekä kampanjoiden ja virtuaalisten tapahtumien avulla. Osaamistarpeiden ennakkoinnilla parannetaan koulutusten osuvuutta, tehostetaan uraohjausta sekä tuotetaan tietoa yritysideoiden pohjaksi. Raportointikauden aikana on tehty osaamistarpeiden ennakkointityötä sote-, teollisuus-, kiertotalous-, elämystalous- sekä yrittäjyyden toimialoilla. Tilastollista ja laadullista näkemystä noussut eritoten teollisuuden, soten sekä kiertotalouden osalta. Tietoa hyödynnetään osaamispalveluiden kehittämiseen.
- Kehittyneempää data-analytiikkaa on hyödynnetty yrityskentän palvelutarpeiden tunnistamisessa ja palvelujen kohdentamisessa. Parhaillaan valmisteilla on palveluohjelmat yksinyrittäjien sekä pelialan ja ravintola-alan yrittäjyyden tukemiseksi. Startup-talo Platform6:n toiminta on käynnistynyt hyvin (n. 40 startup-yritystä ja 8 osaajatiimiä). Alkukartoituksen perusteella yli 80 % yrityksistä aikoo rekrytoida seuraavan 6 kk kuluessa. Platform6:een on syntynyt Tampereen pelialan kehitystä tukemaan yhteisöllinen kohtaamispaikka (Game Lounge).
- Alkavan yrittäjyyden neuvontapalveluja on kehitetty vastaamaan työmarkkinoiden murrokseen ja erityisesti kevytyrittäjyyden palvelutarpeisiin. Uusi alkavan yrittäjän palveluohjelma on käynnistynyt heinäkuussa. Uudet palvelut huomioivat erityisesti kokeilun kohderyhmänäkin olevat nuoret ja maahanmuuttajataustaiset alkavat yrittäjät.
- Työ- ja elinkeinoministeriön kanssa solmitun ekosysteemisopimuksen toimenpiteet ovat käynnistyneet suunnitelman mukaisesti.
- Tampereen seudun kasvu jatkuu ripeänä ja erityisesti teollisuus on elpynyt koronan jälkeen nopeasti. Myös uusia yrityksiä perustettiin H1/2021 noin 30% enemmän verrattuna H1/2020 nähden
- Yritystontteja on luovutettu 01-08/2021 välisenä aikana 45 903 k-m². Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä
- AV-alan liiketoimintakehitystä on edistetty lisäpanostuksilla tuotantokannustimeen.

4. Tuloksellisen johtamisen ja osaamisen kehittäminen

(Raportoija(t): henkilöstöjohtaja, palvelualueiden johtajat ja konserniyksiköiden johtajat)

Toimenpiteen toteumatilanne, tammikuu - elokuu 2021

- Koronan myötä muuttunut toimintaympäristö haastaa tuloksellista johtamista sekä työskentelytapojen kehittämistä ja uudistamista. Esimiesarvioinnit sekä työntekijäkokemuksen mittaaminen ja parantaminen tukevat toiminnan kehittämistä.
 - Ensimmäinen kaupunkitasoinen työntekijäkokemuskysely on toteutettu 19.8. - 2.9.2020 ja toinen 1.-15.12.2020. Jatkossa kysely tullaan toteuttamaan kolme kertaa vuodessa.
 - Vuonna 2020 esimiesarviointien kaupunkitasoinen keskiarvo oli 3,23 (2019: 3,14). Esimiesarvioinnin tulos vuoden 2021 osalta valmistuu loppuvuonna.
- Henkilöstön työhyvinvoinnin arviointi perustuu työhyvinvointimatriisiin, joka huomioi sairauspoissaolojen, työtaturmien, työkyvyttömyyseläkemaksujen sekä keskeisten Kunta-10 mittareiden kehitystä. Työhyvinvointimatriisin tulokset valmistuvat vuoden 2022 alussa, jolloin myös tulokset raportoidaan.
- Vuonna 2021 tammi-elokuussa sairauspoissaoloja oli 16,8 päivää henkilötyövuotta kohden. Sairauspoissaolot laskivat -1,3 % edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden. Koronapandemiasta ja kausivaihtelusta johtuen sairauspoissaolojen toteuma koko vuoden osalta ei ole vielä ennustettavissa.

Toimenpiteiden vaikuttavuutta kuvaavat ta-tavoitteet ja mittarit:

Toteuma

[TA 2021]

Esimiesarviointien tulokset ovat vähintään edellisen vuoden tasolla

Henkilöstön työhyvinvointi on parantunut edelliseen vuoteen verrattuna

Sairauspoissaolojen määrä on laskenut vähintään 3 %

Värien selitteet:

- Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun
- Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain vuoden loppuun
- Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun
- Tavoitteen toteumaa ei voida arvioida

5. Hankintojen tehostaminen, 1/2

(Raportoija(t): strategiajohtaja ja palvelualueiden johtajat)

Toimenpiteen toteumatilanne, tammikuu - elokuu 2021

- Hankintojen kehittämisessä edetään vuonna 2020 laaditun hankintojen kehittämisen ja digitalisoinnin tiekartan mukaisesti. Kehittämistä suunnataan erityisesti säästöpotentiaaliltaan merkittäviin projekteihin. Lisäksi palvelualueet toteuttavat tehostamistoimenpiteitä oman toimintansa kehittämiseksi.
- Sopimushallinnan ja -seurannan kehittäminen -projekti on käynnissä. Projektissa otetaan käyttöön sopimushallintajärjestelmä vuoden 2021 aikana. Sopimushallinta tehostaa sopimusten ja toimittajien hallintaa ja automatisoi manuaalisia tehtäviä, kuten sopimusten arkistoinnin.
- Hankintatoimen organisointi ja johtaminen –projekti on käynnissä. Projektissa tarkastellaan ja optimoidaan hankintatoimen osaamista, resursseja ja rooleja sekä tarkastellaan soteuudistuksen vaikutuksia hankintatoimintaan. Projektissa on selvitetty erilaisia organisointivaihtoehtoja ja arvioitu niiden soveltuvuutta kaupungin hankintatoimen järjestämiseksi soteuudistuksen jälkeen.

Toimenpiteiden vaikuttavuutta kuvaavat ta-tavoitteet ja mittarit:	Toteuma
<p style="text-align: center;">[TA 2021]</p> <p>Hankintojen tehokkuusindeksi on parantunut edellisvuoden tasoon verrattuna</p>	

Värien selitteet:

- Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun
- Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain vuoden loppuun
- Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun
- Tavoitteen toteumaa ei voida arvioida

5. Hankintojen tehostaminen, 2/2

(Raportoija(t): strategiajohtaja ja palvelualueiden johtajat)

Toimenpiteen toteumatilanne, tammikuu - elokuu 2021

- Sosiaali- ja terveyspalvelujen tuloksellista järjestämistä on tuettu kehittämällä tietojohdantamista, mm. vahvistamalla edelleen toiminnan ja talouden seurantaan Power BI työkalun käyttöönottojen avulla sekä kehittämällä palautetiedon keräämistä.
- Sosiaali- ja terveyspalveluissa tavoitteena ollut palveluintegraattorimallin laajentaminen vuoden 2022 aikana uusiin palveluihin on toteutuksessa vammais- ja lapsiperheiden palveluiden osalta osana Kotitori-hankintaa. Ensivaiheen ohjauksen ja neuvonnan laajeneminen mahdollistaa aiempaa oikea-aikaisemman palvelujen ulottamisen myös uusille asiakasryhmille.
- Jatkumona vuonna 2020 toteutetulle sote -hankintojen arvioinnille on toukokuussa 2021 käynnistynyt tietojohdantamisen vahvistamiseen pyrkivä Ostopalveluja koskevan datan keruu johdon päätöksenteon tueksi-projekti. Hankintojen strategisen suunnittelun ja palvelujen järjestämistavan vertailun edistämiseksi on toteutettu erilaisia toimia kuten vahvistettu osaamista ja tehty analyyseja merkittävimpien hankintojen suunnittelun yhteydessä tavoitteena vakiinnuttaa kustannusvertailun toteuttaminen osaksi normaalia hankintojen suunnitteluprosessia.
- Uusien palvelusetelien mahdollisuutta arvioidaan systemaattisesti hankintojen valmistelun yhteydessä. Uusina palvelusetelinä vuonna 2021 otettu käyttöön koululaisten näöntarkastuksen palveluseteli ja valmisteilla on yksilövalmennuksen palveluseteli. Sote-hankinnoille asetetut tavoitteet ovat edenneet suunnitelman mukaisesti.
- Perusopetuksen koulukuljetusten kilpailutus on valmistunut Tuomi Logistiikan toimesta.
- Elinvoiman ja kilpailukyvyyn palvelualueen hankintatoimintaa kehitetään osana strategisten hankintojen kehittämiskokonaisuutta.
- Kaupunkiympäristön palvelualueella tehostetaan puitejärjestelyjä ja kehitetään urakkahankintojen toimintamalleja. Hankintojen kokonaisuuden hallinnan kehittämiseksi tehtävä resursoidaan. Lisäksi uudistuksia toteutetaan osana kaupunkitasoista hankintojen kehittämistyötä.
- Liikunnan kalustohallintajärjestelmän hankintaprosessi alkoi esiselvitysmäärärahan osoittamisella projektille. Tavoitteena on hankkia kaluston käyttöikä ja yhteiskäyttöä lisäävä järjestelmä, jonka odotetaan vähentävän myös hankintatarpeita.

6. Tilojen käytön tehostaminen

(Raportoija(t): palvelualueiden johtajat)

Toimenpiteen toteumatilanne, tammi - elokuu 2021,

- Etätyösuosituksen päättyessä erityisesti hallinnon tehtävissä lisääntyy hybridityö, jossa lähtökohtana on joustavuus lähityön ja etätyön välillä. Uudenlainen työskentelytapa vähentää kiinteiden työpisteiden tarvetta. Virastotalon remontin käynnistyessä lokakuussa 2022 tullaan väistötilat toteuttamaan suhteessa 6 työpistettä / 10 työntekijää. Syksyn aikana käynnistetään Älykäs Virastotalo -pilotti, jossa kerätään kokemuksia uudenaikaisesta työskentely- ja kokoustilarpeista hybridityössä.
- Tilat 24/7 -toteutusprojektissa tavoitellaan asiakaslähtöistä ja tehokasta tilojen käyttöä uudistamalla toimintatapoja, järjestelmiä ja lukitusratkaisuja. Ensimmäiset älylukkopilotoinnit on toteutettu ja tilojen kuvaaminen yhtenäisesti samaan varaamo.tampere.fi -palveluun on käynnissä. Järjestelmäkehitys on edennyt oletettua hitaammin valtakunnallisista riippuvuuksista johtuen. Seudullisesta yhteistyöstä ja jatkokehityksestä on tehty sopimus.
- Keskusvirastotalon laajennuksen ja perusparannuksen hankesuunnitelma hyväksyttiin helmikuussa 2021 kaupunginhallituksessa ja KKoy Virastotalon perustamisesitys kaupunginvaltuustossa 22.2.2021. Toteutussuunnittelu siirtynyt kaupungilta Kkoy:lle ja arvioidaan valmistuvan sekä rakennustöiden käynnistyvän lokakuussa 2022.
- Valtuusto on tehnyt Frenckellistä myyntipäätöksen 14.6.2021. Päätöksestä on valitettu Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Kaupunginhallitus on antanut lausuntonsa hallinto-oikeudelle 30.8.2021. Asunto- ja kiinteistölautakunta on tehnyt ehdollisen päätöksen tontin vuokraamisesta 19.5.2021. esitetään ehdollisesti mahdollisen asemakaavamuutoksen mukaisen tontin vuokraamista.
- Tilatehokkuus on heikentynyt vuoden 2020 elokuuhun verrattuna 0,02 htm2/asukas. Talousarvion 2021 tavoitteena on 3,51 htm2/asukas, joka saavutettiin huhtikuussa 2021.

Toimenpiteiden vaikuttavuutta kuvaavat ta-tavoitteet ja mittarit:

Toteuma

[Täydentävät mittarit]

Tilatehokkuus, htm2/asukasmäärä

7. Hyvinvoinnin palvelualueen uudelleen organisointi

(Raportoija(t): Sosiaali- ja terveystieteiden sekä Sivistyspalvelujen palvelualueiden johtajat)

Toimenpiteen toteumatilanne tammikuu – elokuu 2021

- Sivistyspalvelujen palvelualueen uusi organisaatio on toiminut vuoden 2021 alusta lähtien. Palvelualueen palveluryhmien kehittämistoimintaa on vahvistettu. 1.8.2021 palvelualueen yhteisiin palveluihin muodostettiin uusi kokonaisuus, joka vastaa jatkossa kaupunkitasoisesta osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistämisestä sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä.
- SOTE -keskuksen johtamismallia kehitetään ja sote -keskus pilotin toteuttamissuunnitelma on laadintavaiheessa. Sote palvelualueen hallinto- ja kehittämistoiminnat on organisoitu uudelleen ja uusi tiimimalli aloitetaan 1.10.2021.

Toimenpiteiden vaikuttavuutta kuvaavata-tavoitteet ja mittarit:

Toteuma

Ei talousarviotavoitteita tai täydentäviä mittareita.

8. PSHP:n erikoissairaanhoidon palvelujen ja kustannusten hallinta

(Raportoija(t): Sosiaali- ja terveystieteiden palvelualueen johtaja)

Toimenpiteiden toteumatilanne, tammikuu - elokuu 2021

- Korona vaikutti erikoissairaanhoidon palvelukäyttöön ja tuotantoon myös alkuvuonna 2021, vuoden loppua kohden palvelukäyttö on normalisoitumassa
 - Organisaatiomuutokset (mm. psykiatrian integraatio) huomioiden PSHP:n erikoissairaanhoidon kustannuskasvu oli muita sote-palveluja pienempää tammi-elokuussa
- PSHP:n valtuuston päätöksen mukaisesti siirtoviivemaksuja ei peritä vuonna 2021, siirtoviivepäivien lukumäärä kuitenkin väheni 16 % (- 810 pv.) vuoteen 2020 verrattuna
- Acuta-käyntien määrä on kasvanut 6 % (+ 2 100 käyntiä) edelliseen vuoteen verrattuna johtuen koronan aiheuttamassa Acuta-käytön merkittävästä vähentymisestä vuonna 2020
 - Vuoden 2019 tammi-elokuuhun verrattuna Acuta-käynnit ovat vähentyneet 4 % (- 1 580 käyntiä)
- Erikoissairaanhoidon vuodeosastohoidon käyttö on vähentynyt 4 % (-5 500 hoitovrk.) edelliseen vuoteen verrattuna

Toimenpiteiden vaikuttavuutta kuvaavat ta-tavoitteet ja mittarit:	Toteuma
[Täydentävät mittarit]	
Erikoissairaanhoidon kustannuskasvu (%) verrattuna muiden SOTE-palvelujen kustannuskasvuun	
Toteutuneet siirtoviivekustannukset edelliseen vuoteen verrattuna (maksua ei käytössä 2021)	
Acuta-päivystyskäyntien lukumäärän kehitys edelliseen vuoteen verrattuna	
ESH-hoitovuorokausien lukumäärän kehitys edelliseen vuoteen verrattuna	

Värien selitteet:

- Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun
- Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain vuoden loppuun
- Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun
- Tavoitteen toteumaa ei voida arvioida

9. Investointien ja kustannusten suunnittelun kehittäminen ja omaisuuden myyntivaihtoehdot

(Raportoija(t): talousjohtaja, liiketoiminta- ja rahoitusjohtaja ja Elinvoiman ja kilpailukyvyyn palvelualueen johtaja)

Toimenpiteen toteumatilanne, tammikuu - elokuu 2021

- Valikoitujen sote-kiinteistöjen myynti Tampereen Palvelukiinteistöt Oy:lle on toteutunut 2021. 7 kohdetta on myyty.
- Valikoitujen sote-kiinteistöjen myynnin valmistelu suoraan konsernin ulkopuolelle avoimella tarjousmenettelyllä on käynnistynyt.
- Kiinteistöomaisuuden (maaomaisuus ja rakennukset) toteutunut myyntitulo 8/2021 82 M€ ja myyntivoitto 50,3 M€.
- Tytär- ja osakkuusyhtiöiden omistajastrategioiden tarkistaminen sekä yhtiöomistusten salkutus käsiteltiin konsernijaostossa 15.9.2020. Strategian mukaisten toimien valmistelua jatketaan ja tuottopotentiaali ajoittuu vuodesta 2021 eteenpäin.
- Elinkaari- ja PPP-hankkeita ei ole tällä hetkellä käynnissä. Tammelan stadionkorttelin IPT- ja allianssitoteutus ovat edenneet toteutusvaiheeseen ja tonttien kauppakirjat on päätöksenteossa hyväksytty ja kauppahintojen (n. 15 milj. euroa) arvioidaan tuloutuvan vuodelle 2021. Merkittävien pitkäaikaisten vuokraushankkeiden kilpailutus on valmistelussa Paloasema Länsi-, Kisapuiston päiväkotit ja Ojalan päiväkotit -hankkeissa.

Toimenpiteiden vaikuttavuutta kuvaavat ta-tavoitteet ja mittarit:	Toteuma
[TA21] Kiinteistö- ja yhtiöomaisuuden myynneillä on hillitty velkaantumista ja saavutettu 50 milj. euron myyntivoitto	
täydentävät mittarit] Vuokraus-, elinkaari- tai ppp-mallilla toteutettujen investointikohteiden pääoma-arvo	-

Värien selitteet:

- Tavoitteen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun
- Tavoitteen arvioidaan toteutuvan osittain vuoden loppuun
- Tavoitteen arvioidaan jäävän toteutumatta vuoden loppuun
- Tavoitteen toteumaa ei voida arvioida

10. Toiminnan uudistaminen tutkimuksen ja korkeakouluyhteistyön avulla

(Raportoija(t): Elinvoiman ja kilpailukyvyn palvelualueen johtaja)

Toimenpiteen toteumatilanne, tammikuu - elokuu 2021

- Kaupunki ja korkeakouluyhteisö (yliopisto ja TAMK) ovat valmistelleet ja hyväksyneet kumppanuussopimuksen ja sopimusta konkretisoidaan laajalla toimenpanosuunnitelmalla, joka valmistui kesäkuussa 2021.
- Korkeakouluyhteistyötä tehdään kymmenien eri hankkeiden ja projektien kautta. Ammatillisella puolella on jatkettu väyläopintojen kehittämistä.
- Tiedon tuottamiseen ja palvelujen tuottamiseen tehdään yhteistyötä laajasti kaupungin kehitysohjelmassa ja muissa hankkeissa (Mm. Tampere Junior, Hiedanrannan kehittäminen, Kulttuuripääkaupunki-hanke, Kv-osaajien houkuttelu, Platform 6).
- Tampereen kaupunki rahoittaa vuoden 2021 aikana elinvoima- ja osaamislautakunnan päätöksen (1/2021) mukaisesti ympäristökasvatuksen professuuria, yritysoikeuden professuuria ja Tenure-track – professoreiden urapolkua nanotieteen alalla.
- Suurten kaupunkien ja TEM:n välinen Ekosysteemisopimus on hyväksytty Tampereen kaupungin, korkeakouluyhteisön ja muiden keskeisten yhteistyökumppanien yhteisen valmistelun pohjalta ja hankkeita on jatkotyöstetty. Sopimuksilla vahvistetaan vetovoimaisten innovaatiokeskittymien ja -ekosysteemien rakentumista sekä suomalaisten toimijoiden kytkeytymistä kansainvälisiin tki-verkostoihin ja arvoketjuihin.
- Yhdessä Tampereen yliopiston ja muiden kumppanien kanssa on valmisteltu Kaupin yliopistollisen sote-keskuksen toimintamallia ja suunniteltu toimintamallia tukevia tiloja. Tavoitteena on aito, monialainen ja kansainvälisestäikin kiinnostava TKIO-sote-ympäristö. Tilojen sijaintia selvitetään.

Toimenpiteiden vaikuttavuutta kuvaavat ta-tavoitteet ja mittarit:

Toteuma

Ei talousarviotavoitteita tai täydentäviä mittareita.